

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

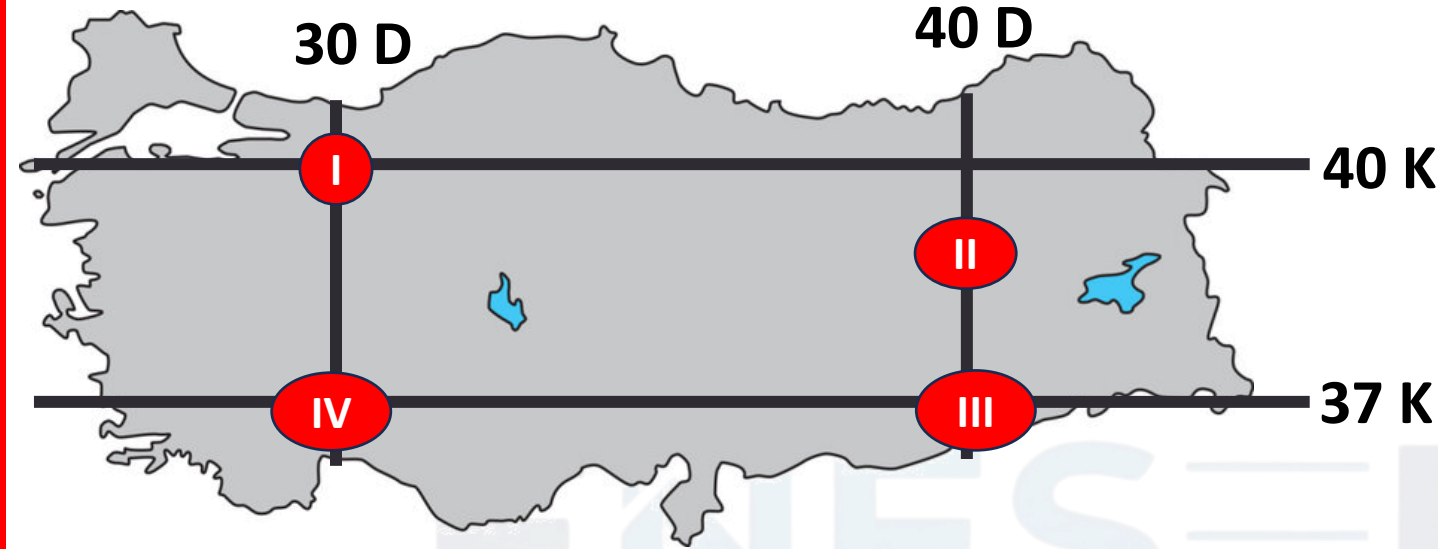
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

1. BÖLÜM

TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ KONUMU

Türkiye haritasında işaretli yerler hakkında aşağıdaki verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- A. Yıl boyunca çizgisel hızın en fazla, yerçekiminin ise en az olduğu yerler III ve IV numaralı merkezlerdir.
- B. II ve III numaralı merkezlerin Başlangıç Meridyeni (Greenwich) ile aralarındaki yerel saat farkı birbirine eşit değildir.
- C. I ve IV numaralı merkezlerde yıl boyunca güneş aynı anda doğar ve aynı anda batar.
- D. 21 Aralık tarihinde en uzun gündüz süresi I ve II numaralı merkezlerde ölçülür.
- E. I ve II numaralı merkezlerin Ekvator'a olan kuş uçuşu uzaklıkları birbirine eşittir.

Türkiye’de yaşayan iki arkadaş olan **Buse** ve **Can**, 21 Aralık tarihinde bulundukları şehirlerden birbirlerini görüntülü aramış ve aralarında şu konuşma geçmiştir:

Buse: *"Benim bulunduğum şehirde yerel saat senin oraya göre daha ileri."*

Can: *"Burada da hava çok erken karardı, benim yaşadığım şehirde gece süresi senin bulunduğun yere göre daha uzun."*

Bu konuşmaya göre, Buse ve Can'ın yaşadığı şehirlerin birbirine göre konumu aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Can daha güneydedir.
- B) Buse daha batıdadır.
- C) Can daha kuzeydedir.
- D) Buse daha kuzeydedir.
- E) Can daha doğudadır.

4 arkadaş Türkiye’de coğrafi konum ve özel tarihlerle ilgili bilgi paylaşımı yapmaktadır.

Can: 21 Haziran'dan 21 Aralık tarihine kadar Türkiye genelinde gündüz süreleri her geçen gün kısalır.

Derya: 23 Eylül tarihinden sonra Türkiye'de gece süreleri, gündüz sürelerinden daha uzun olmaya başlar.

Meltem: 21 Aralık tarihinde Türkiye'de yatay düzleme dikilen bir cismin gölgesi, günün hiçbir saatinde güney yönünü göstermez.

Okan: 21 Mart'tan 21 Haziran tarihine kadar Türkiye'de her geçen gün güneş ışınlarının geliş açısı küçülür ve gölge boyları uzar.

Buna göre Türkiye’de özel tarihler ile ilgili hangisi yanlış bir çıkarımda bulunmuştur?

- A) Yalnız Derya
- B) Yalnız Okan
- C) Can ve Meltem
- D) Derya ve Okan
- E) Meltem ve Okan

- I. Hazar ve Orta Doğu enerji kaynaklarının Batı pazarlarına taşınmasında enerji koridoru olması
- II. İstanbul ve Çanakkale boğazları gibi stratejik su yollarına sahip olması
- III. NATO, Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) ve G20 gibi küresel/bölgesel örgütlere üye olması

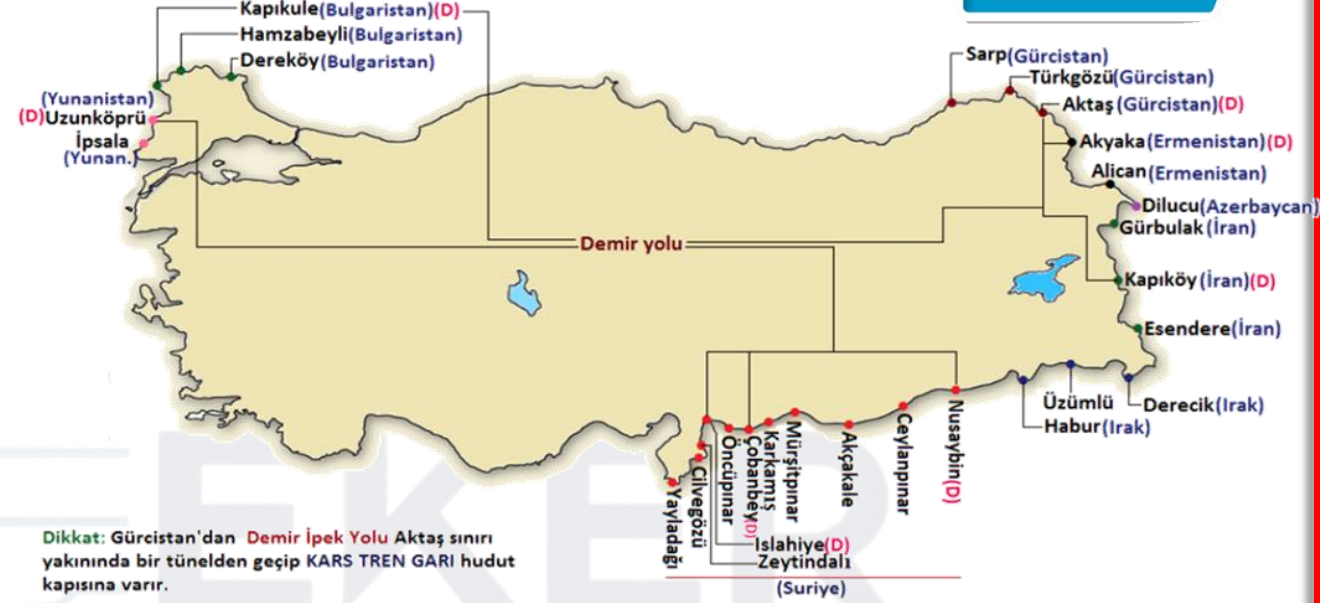
Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'nin jeopolitik önemini artıran ve zaman içinde değişebilen (beşeri/ekonomik) unsurlar içerisinde yer almaktadır?

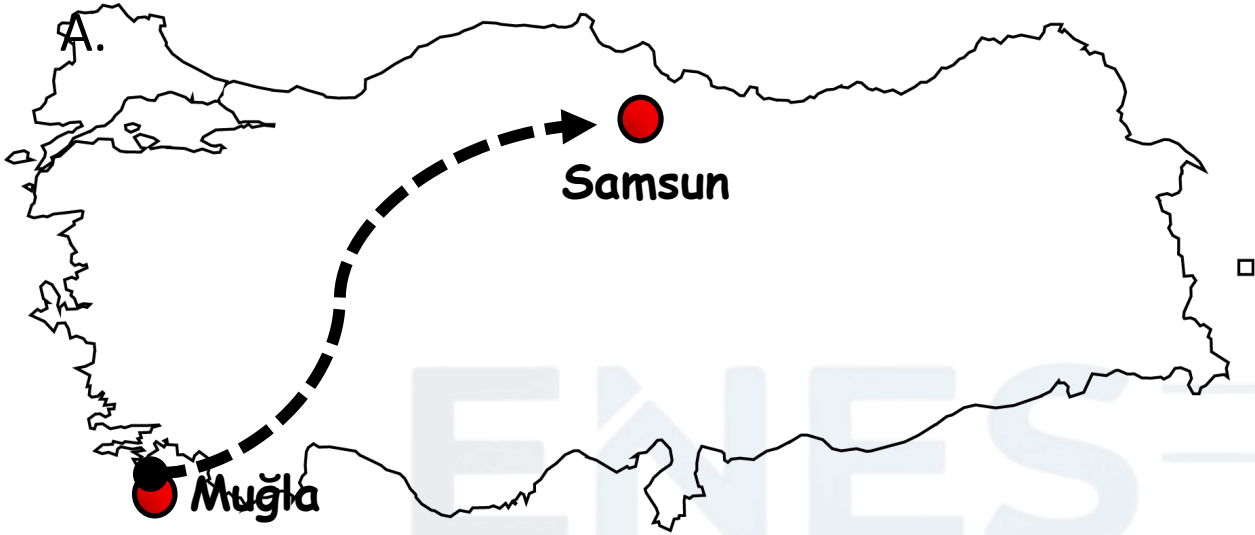
- a) Yalnız I
- b) Yalnız II
- c) I ve II
- d) I ve III
- e) II ve III

Bir lojistik firması, Gürcistan'dan yüklediği bir ticari malı karayolu kullanarak en kısa yoldan Irak'ın başkenti Bağdat'a ulaştırmak için Türkiye topraklarından transit geçiş yapmayı planlamaktadır.

Buna göre, nakliye aracının Türkiye'ye giriş yaptığı ve Türkiye'den çıkış yaptığı sınır kapıları sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Sarp – Habur
- B) Gürbulak – Esendere
- C) Türkgözü – Dilucu
- D) Akçakale – Kapıkule
- E) Yayladağı – İpsala

Bir grup öğrenci gezi amaçlı Muğla'dan Samsun'a yola çıkmışlardır.

6.Buna göre gittikleri yerde hangisinin yaşanması beklenmez?

- A. Güneş ışınlarının geliş açısı küçülmüştür.
- B. Çizgisel hız azalmıştır.
- C. Gece ile gündüz arasındaki zaman farkı artmıştır.
- D. Ekinoks tarihlerinde gündüz süresi uzamıştır.
- E. Yerçekimi artmıştır.

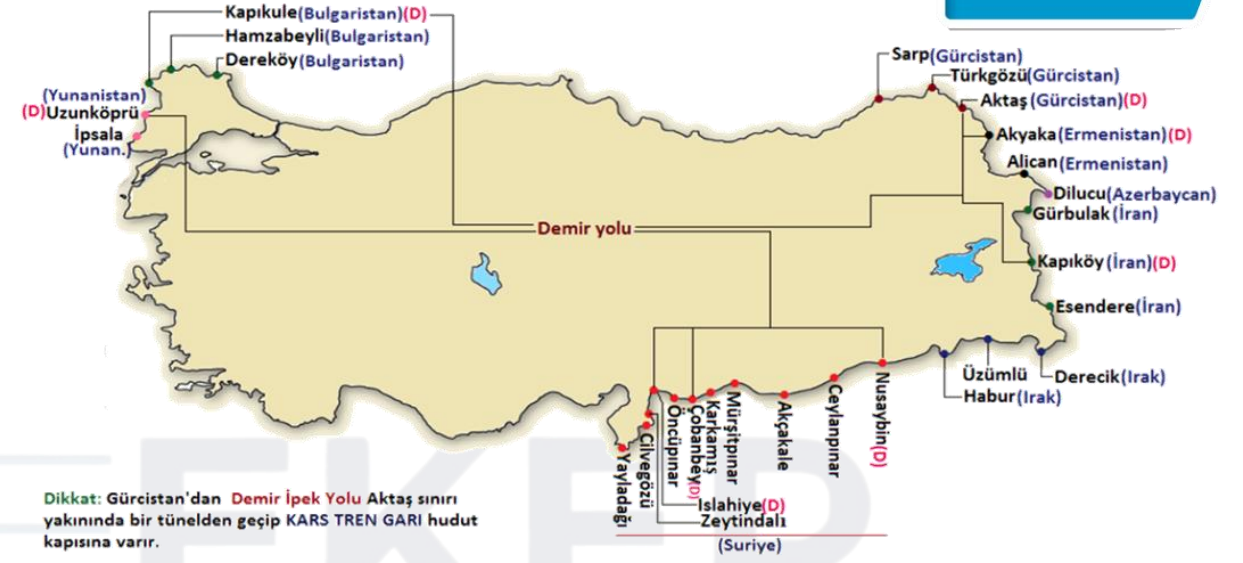
I. Türkiye'nin en son belirlenen kara sınırı, 1939 yılında Hatay'ın ana vatana katılmasıyla kesinleşen Suriye sınırıdır.

II. Gürcistan ile aramızdaki en işlek demiryolu geçişini sağlayan Cambaz Sınır Kapısı, Bakü-Tiflis-Kars demiryolu hattı üzerinde yer alır.

III. Yunanistan ile olan sınırimızda yer alan İpsala Sınır Kapısı, Türkiye'yi doğrudan Bulgaristan üzerinden Avrupa'ya bağlayan en işlek demiryolu kapısıdır.

Türkiye'nin sınırları, sınır kapıları ve komşuları ile ilgili verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

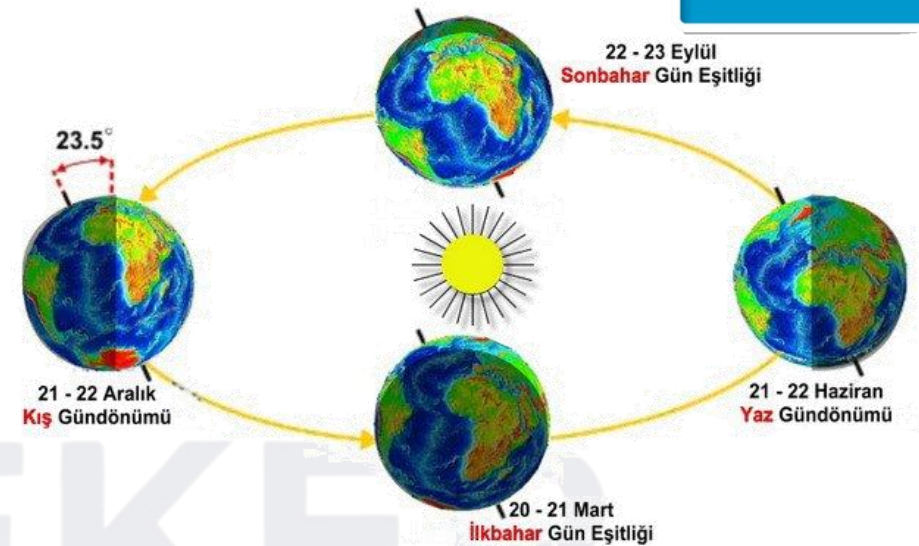
- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

Coğrafya öğretmeni Enes Bey, Türkiye’de gerçekleştirdiği bir arazi çalışması sırasında kaldığı süre boyunca **gece süresinin her geçen gün uzadığını** ancak aynı zamanda **gündüz sürelerinin gecelerden hâlâ daha uzun olduğunu** gözlemlemiştir.

Buna göre, Enes Öğretmen'in bu gözlemleri yaptığı tarih aralığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- a) 10 Ocak - 20 Ocak
- b) 5 Nisan - 15 Nisan
- c) 10 Temmuz - 20 Temmuz
- d) 25 Eylül - 5 Ekim
- e) 1 Aralık - 10 Aralık

- I. Dört mevsimin belirgin olarak yaşanması
- II. Yaz mevsiminin 21 Haziran'dan sonra başlaması
- III. Güneş ışınlarının hiçbir zaman dik açıyla gelmemesi
- IV. Cephe yağışlarının yaygın olarak görülmesi

Yukarıdaki özelliklerden hangileri, **Türkiye'nin Kuzey Yarım Küre'de ve orta kuşakta yer almasının** doğrudan bir sonucudur?

- a) I ve II
- b) II ve III
- c) I, II ve IV
- d) I, III ve IV
- e) I, II, III ve IV

Türkiye’de

- I. Karadeniz’de orografik yağışların görülmesi.
- II. Kış aylarının yağışlı geçmesi.
- III. Samyeli rüzgarının sıcaklığı artırması.
- IV. Dağların güneyinde tarım ürünlerinin daha erken olgunlaşması.

Hangisi Türkiye’nin Göreceli konumu ile ilgilidir?

- a) Yalnız I
- b) Yalnız II
- c) II ve III
- d) I ve IV
- e) III ve IV

HIZLI SORULAR

1. Türkiye'nin matematiksel (mutlak) konumunun bir sonucu olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Orta Kuşak'ta yer aldığı için yıl içinde dört mevsim belirgin olarak yaşanır.
- B) Güneş ışınları hiçbir zaman dik açıyla (90°) gelmez.
- C) Cisimlerin öğle vakti gölge yönü her zaman kuzeyi gösterir.
- D) Kuzeye gidildikçe gece ile gündüz süreleri arasındaki zaman farkı azalır.
- E) Föhn rüzgârlarının etki alanındadır.

2. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin göreceli (özel) konumunun sonuçlarından biri değildir?

- A) Asya ile Avrupa arasında önemli enerji transit yolları (boru hatları) üzerinde bulunması.
- B) Kısa mesafelerde iklim, bitki örtüsü ve tarım ürünü çeşitliliğinin fazla olması.
- C) Doğal bitki örtüsünün genel itibarıyla Akdeniz iklimine ait maki topluluklarını barındırması.
- D) Gerçek alanı ile izdüşüm alanı arasındaki farkın fazla olması.
- E) Ortalama yükseltisinin batıdan doğuya doğru gidildikçe artması.

3. 21 Haziran tarihinde Türkiye'de aşağıda verilen şehirlerin hangisinde hem gündüz süresi en uzundur hem de öğle vakti Güneş ışınlarının geliş açısı en küçüktür?

- A) Sinop B) Hatay C) İzmir D) Çanakkale E) Muş

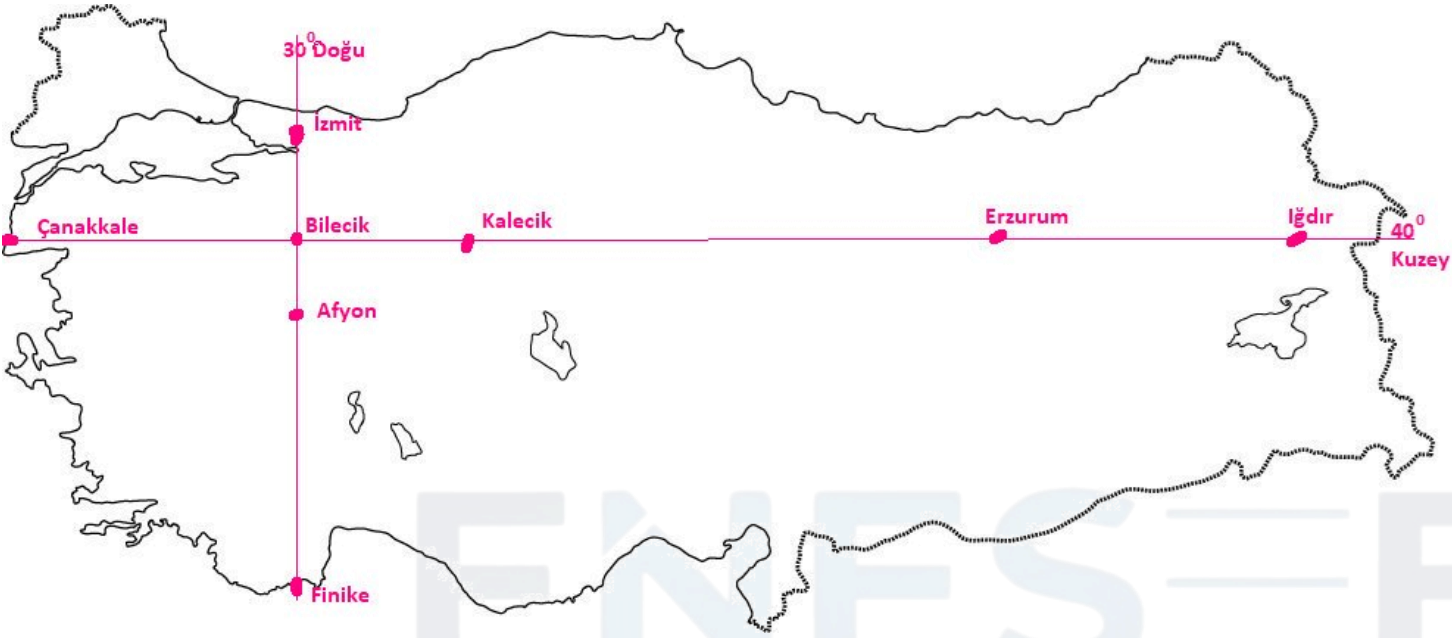
4. Türkiye'nin komşuları ve kara sınırları ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) En uzun kara sınırimiz Suriye ile dir.
- B) En kısa kara sınırimiz Nahçıvan (Azerbaycan) ile dir.
- C) Yunanistan sınırimızın önemli bir kısmını doğal bir sınır olan Meriç Nehri oluşturur.
- D) Gürcistan sınırı, en son çizilen ve güncellenen kara sınırimızdır.
- E) İran sınırı, büyük ölçüde dağlık alanlardan oluşan ve en eski çizilen sınırlarımızdan biridir.

5. Yaklaşık aynı enlem üzerinde yer alan Çanakkale ve Erzurum illerinde aşağıdakilerden hangisinin yıl boyunca kesinlikle aynı olması beklenir?

- A) Güneş'in doğuş ve batış saatleri
- B) Yerel saatleri
- C) Yıllık sıcaklık ortalamaları
- D) Ekvator'a ve Kutup Noktası'na olan kuş uçuşu uzaklıkları
- E) Gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık arasındaki fark

TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ KONUMU – HARİTA ÇALIŞMASI

- 1 21 Haziran'da en uzun gündüz ?
- 2 Gölge boyunun en kısa olduğu merkez?
- 3 21 Aralık'ta en uzun gündüzün yaşandığı merkez?
- 4 Güneşin en geç battığı merkez?

- 5 Yerel saatin en ileri olduğu merkez?
- 6 Gurup ve tan süresinin en kısa olduğu merkez?
- 7 Yerel saat ile ulusal saat arasındaki farkın en fazla olduğu merkez?

2. BÖLÜM

TÜRKİYE'NİN YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

Türkiye'nin tektonik ve jeolojik evrimi göz önüne alındığında, aşağıdaki olay çiftlerinden hangisi aynı jeolojik zaman dilimi içinde gerçekleşmiş olamaz?

- A) Egeid karasının çökerek Ege Denizi'nin oluşması - İstanbul ve Çanakkale Boğazları'nın oluşması
- B) Zonguldak havzasında taş kömürü yataklarının oluşması – Pangea kıtasının oluşması
- C) Tuz, linyit ve bor yataklarının oluşması - Kuzey Anadolu Dağları ile Torosların ana hatlarıyla belirmesi
- D) Anadolu yarımadasının epirojenezle toptan yükselmesi - Günümüz iklim koşullarının ve insan yaşamının başlaması
- E) Yıldız Dağları, Menderes ve Kırşehir masiflerinin oluşması - Alp-Himalaya Kıvrım Sistemi'nin en şiddetli evresine ulaşması

I. Akarsuların hidroelektrik enerji potansiyellerinin yüksek olması

II. Ortalama yükseltinin batıdan doğuya doğru düzenli olarak artması

III. Linyit, bor ve tuz gibi yeraltı kaynakları bakımından zengin olması

IV. Masif adı verilen sert ve yaşlı temel arazilerin bulunması

Yukarıda verilen özelliklerden hangileri Türkiye arazisinin büyük bir kısmının yakın bir jeolojik zamanda (III. ve IV. Zaman) şekillenmiş "genç oluşumlu" bir yapıya sahip olduğunun doğrudan kanıtları arasında yer alır?

A) I ve II

B) I ve III

C) II ve III

D) II ve IV

E) III ve IV

Bir grup araştırmacı Türkiye'deki dağları görmek için Antalya'dan Başlamışlar sırasıyla İzmir, Kastamonu, Samsun ve en son da Rize'ye gitmişlerdir.

Bu hat boyunca hareket eden araştırma grubu aşağıdaki dağlardan hangisini görmüştür?

- A. Tahtalı Dağları
- B. Geyik Dağları
- C. Kaz Dağları
- D. Erciyes Dağı
- E. Bozdağlar

Platolar akarsular tarafından aşındırılmış yüksekte kalmış geniş düzlüklerdir.

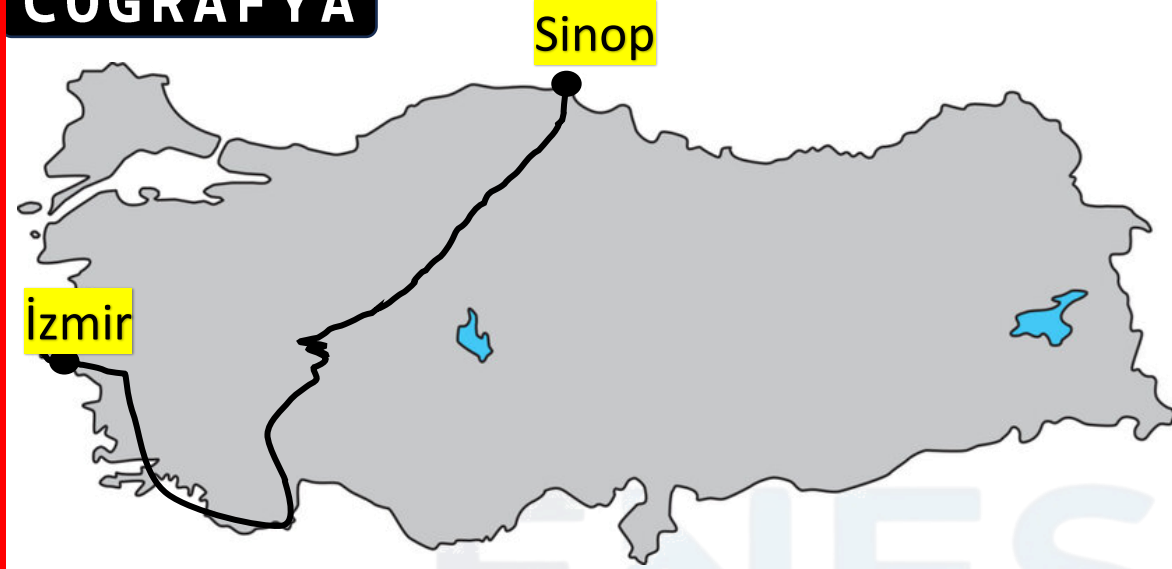
Buna göre yukarıdaki verilen platolar eşleştirildiğinde hangi plato gösterilmemiştir?

- A) Uzunyayla   B) Cihanbeyli   C) Bozok
D) Yazılıkaya   E) Teke

Türkiye'deki başlıca deprem kuşakları olan Kuzey Anadolu Fay Hattı (KAF), Doğu Anadolu Fay Hattı (DAF) ve Batı Anadolu Fay Sistemi (BAF) üzerinde birçok tektonik ova bulunmaktadır.

Aşağıda verilen tektonik ovalar ve ilişkili oldukları fay hatları eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) A) Tosya Ovası - Kuzey Anadolu Fay Hattı (KAF)
- B) Elazığ Ovası - Doğu Anadolu Fay Hattı (DAF)
- C) Nazilli Ovası - Batı Anadolu Fay Sistemi (BAF)
- D) Merzifon Ovası - Doğu Anadolu Fay Hattı (DAF)
- E) Malatya Ovası - Doğu Anadolu Fay Hattı (DAF)

Türkiye’de orojenez sonucunda oluşmuş dağlar ile ilgili araştırma yapmak isteyen bir grup İzmir’den yola çıkarak Sinop’a ulaşmışlardır.

Buna göre bu grup yolculuk boyunca hangi dağdan geçmemişlerdir.

- A. Menteşe
- B. Dedegöl
- C. Küre
- D. Bozdağlar
- E. Geyik

Yukarıda işaretli yerlerde Türkiye'deki bazı dağlar verilmiştir.

Buna göre numarandırılarak gösterilen dağlar hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	Ağrı Dağı	Küre Dağı	Bey Dağı
B)	Nemrut Dağı	Canik Dağı	Menteşe Dağı
C)	Tendürek Dağı	Samanlı Dağı	Dedegöl Dağı
D)	Karaca- dağ Ilgaz Dağı	Tahtalı Dağı	Bolkar Dağı
E)	Süphan Dağı	Köroğlu Dağı	Geyik Dağı

Türkiye haritasında verilen yerlerin özellikleri hakkında;

- Kıvrılma sonucunda oluşmuştur. Masif arazidir.
- Oluşumunda volkanizma etkilidir. Üzerinde kaldera yer almaktadır.
- Kırıklı dağlar içerisinde yer almaktadır. Hem orografik hem de cephesel yağışlar görülür.
- Antiklinal Senklinal sistemi ile oluşmuştur. Üzerinde Dünya'nın en büyük ikinci kanyonu vardır.

Hangi yer hakkında bilgi verilmemiştir?

- A. I
- B. II
- C. III
- D. IV
- E. V

Coğrafya Öğretmeni Tarık Bey öğrencilerini geziye götürmüştür ve gittikleri yerleri derste gördüğü iç ve dış kuvvetler konusu ile ilişkilendirmelerini istemiştir. Öğrenciler gittikleri yerler hakkında;

Elif: Gittiğimiz yörede kalker tabakalarının erimesiyle oluşan geniş polye (karstik ova) alanlarını gördük.

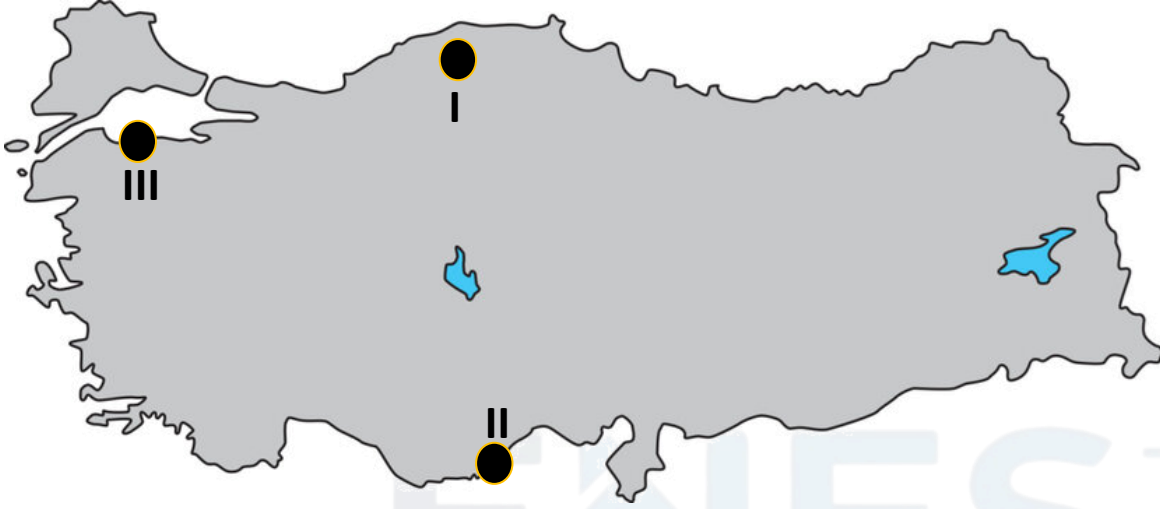
Can: Kıyı oklarının sığ bir koyun ağzını kapatmasıyla oluşan lagün (denizkulağı) göllerini gözlemledik.

Zeynep: Yer altından çıkan sıcak suların içindeki kirecin çökmesiyle oluşan basamaklı yapıdaki travertenleri fotoğrafladık.

Emre: Volkanik faaliyetler sonucu oluşmuş ve tepesindeki çukurlukta su birikmiş olan krater gölünü ziyaret ettik.

Buna göre öğrenciler gezi boyunca aşağıdaki illerden hangisine gitmemişlerdir?

A) Antalya B) İstanbul C) Denizli D) Bitlis E) Trabzon

Türkiye'nin jeomorfolik özellikleri ile ilgili araştırma yapan bir grup gittikleri yerler hakkında bazı bilgiler edinmiştir.

- I. I. Yerde Karstik kayalar ve kanyon vadisi görmüşlerdir.
- II. II. Yerde Falezlerin fazla olduğunu dalga aşındırmasının kuvvetli olduğunu görmüşlerdir.
- III. III. Yerde dalga biriktirmesi ile oluşmuş deniz kulağı görmüşlerdir.

Buna göre araştırmacı grup hangi yer ile ilgili doğru bir çıkarımda bulunmamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

Bir coğrafyacı incelediği üç farklı yöre için şu notları almıştır:

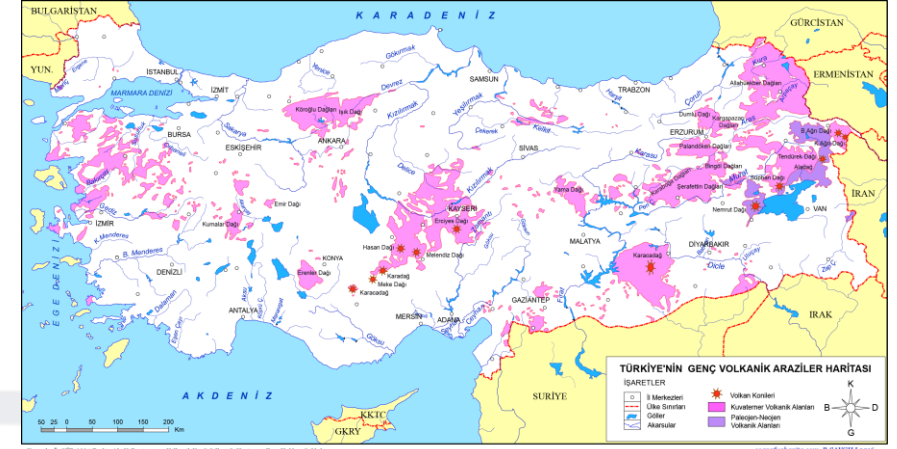
- X Yöresi:** Dağlar kıyıya paraleldir ancak geriden ve alçak uzanır. Delta oluşumu kolay, falez (yalıyar) oluşumu zordur.
- Y Yöresi:** Ege Bölgesi'nde yer almasına rağmen dağlar kıyıya paraleldir. İç kesimlere ulaşım zor ve nüfus seyrek.
- Z Yöresi:** Dağlar kıyıya dik uzanır. Kıyıda koy ve körfez sayısı çok fazladır; akarsular menderes (büklüm) çizer.

Buna göre X, Y ve Z yöreleriyle ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) X yöresinde yağışlar Y yöresine göre daha azdır.
- B) Y yöresi (Menteşe), Türkiye'de karstik arazilerin yaygın olduğu alana komşudur.
- C) Z yöresinde dağların uzanışından dolayı "enine kıyı tipi" görülür.
- D) Her üç yörede de akarsuların akış hızı ve hidroelektrik enerji potansiyeli çok yüksektir.
- E) X yöresinde (delta ovaları) tarımsal potansiyel, Y yöresine göre daha fazladır.

Karstik erime şekillerinin en büyüğü olan ve yöre halkı tarafından "gölova" olarak da bilinen polye ovaları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kalker (kireç taşı) gibi eriyebilen kayaların yaygın olduğu alanlarda oluşurlar.
- B) Yılın belirli dönemlerinde tabanlarında geçici göllenmeler yaşanabilir.
- C) Türkiye'de en yoğun olarak Akdeniz Bölgesi'nde görülürler.
- D) Çevresindeki sarp ve engebeli arazilere kıyasla tarıma elverişli düzlüklerdir.
- E) Oluşumlarındaki temel etken, faylanmalara bağlı tektonik çökmelerdir.

Yukarıda Türkiye haritasında bazı alanlar verilmiştir.
Yukarıdaki verilen yerlerden hangisinde genç volkanik araziye rastlanılmaz?

- A. I
- B. II
- C. III
- D. IV
- E. V

Sağanak yağışların oluşturduğu sel sularının, bitki örtüsünden yoksun eğimli arazileri derin yarıklar halinde aşındırmasıyla "kırğıbayır" (badlands) adı verilen yer şekilleri meydana gelir.

Buna göre kırğıbayır arazilerinin yaygın olduğu bir yöre için;

- I. Kurak veya yarı kurak iklim koşulları etkilidir.
- II. Arazi çok parçalandığı için tarımsal faaliyetlere elverişli değildir.
- III. Kimyasal tortul kayaçların erimesi sonucunda oluşmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

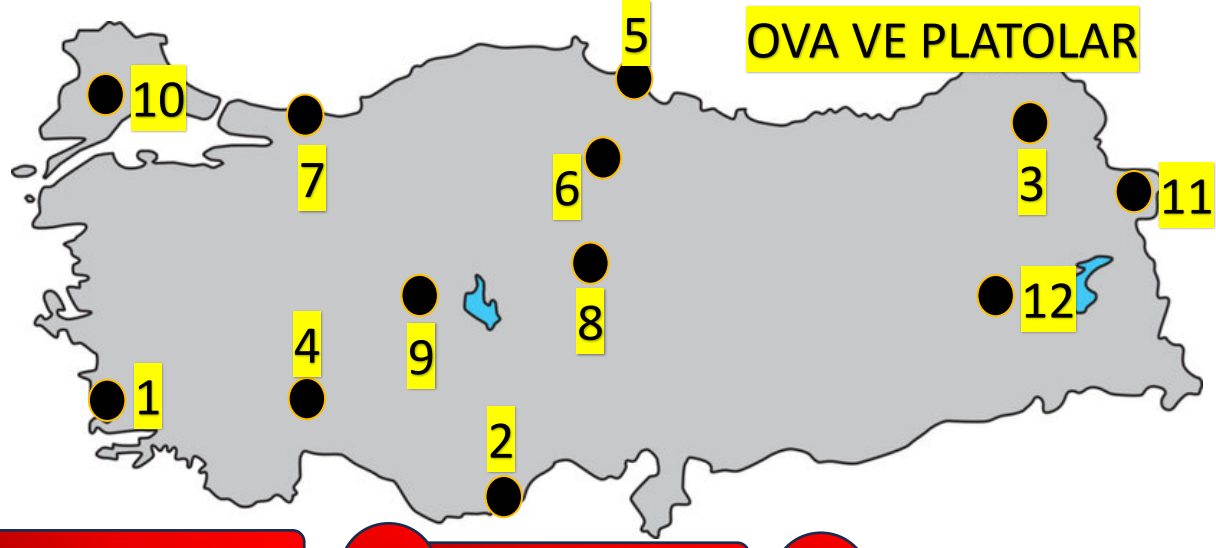

DAĞLAR

1		5	
2		6	
3		7	
4		8	
		9	
		10	

OVA VE PLATOLAR

1		4		8	
2		5		9	
3		6		10	
4		7		11	

1).....	Çarşamba	2).....	Bafra	3).....	Bakırçay	4).....	K. Menderes	5).....	B.Menderes
6).....	Gediz	7).....	Çukurova	8).....	Silifke				

1. Türkiye'de dağlar genellikle doğu-batı doğrultusunda uzanır. Aşağıdakilerden hangisi bu durumun ortaya çıkardığı sonuçlardan biri değildir?

- A) Karadeniz ve Akdeniz kıyılarında denizel etkinin iç kesimlere girmesinin zorlaşması
- B) Kuzey-güney yönündeki karayolu ulaşımının genellikle geçitler ve tünellerle sağlanması
- C) Ege Bölgesi'nde kıyı ile iç kesimler arasında ulaşımın daha kolay olması
- D) Batıdan doğuya doğru gidildikçe ortalama yükseltinin artması
- E) Ege kıyılarında girinti, çıkıntı, koy ve körfez sayısının fazla olması

2. Akarsuların taşıdığı alüvyonları denize döküldükleri sığ kıyılarda biriktirmesiyle delta ovaları oluşur. Aşağıdaki akarsu ve oluşturduğu delta ovası eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Kızılırmak - Bafra Ovası
- B) Yeşilirmak - Çarşamba Ovası
- C) Seyhan ve Ceyhan - Çukurova
- D) Göksu - Silifke Ovası
- E) Sakarya - Çukurova

3. Türkiye'de platoların oluşum türleri ve bulundukları yerler dikkate alındığında, aşağıdakilerden hangisi karstik oluşumlu bir platodur?

- A) Teke Platosu
- B) Haymana Platosu
- C) Bozok Platosu
- D) Gaziantep Platosu
- E) Ardahan Platosu

4. Türkiye'nin matematik konumu göz önüne alındığında, buzulların oluşturduğu yeryüzü şekillerine (sirk gölleri, morenler vb.) yalnızca yüksek dağlık alanlarda rastlanır. Buna göre aşağıdaki dağların hangisinde buzul şekillerine rastlanması beklenmez?

- A) Cilo (Buzul) Dağı
- B) Erciyes Dağı
- C) Kaçkar Dağı
- D) Ağrı Dağı
- E) Yıldız Dağları

5. Rüzgâr aşınım ve birikim şekillerinin (mantar kaya, şahit kaya vb.) Türkiye'de en çok İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde görülmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ortalama yükseltinin fazla olması
- B) Kurak-yarı kurak iklim koşulları ve cılız bitki örtüsü
- C) Yer şekillerinin çok engebeli olması
- D) Akarsu ağının sık olması
- E) Karstik arazilerin yaygın olması

3. BÖLÜM

TÜRKİYE'DE SU – TOPRAK - BİTKİ

Ülkemizdeki akarsuların bazıları başka ülkeden doğup ülkemiz sınırları içerisinde denize dökülmektedir.

Buna göre aşağıdaki verilen akarsulardan hangi ikisi buna örnektir?

- A) Dicle - Aras
- B) Meriç – Çoruh
- C) Asi - Meriç
- D) Fırat – Asi
- E) Çoruh – Aras

I. Kapıdağ Yarımadası ve Sinop İnceburun, dalga biriktirmesi sonucu oluşan tombolo (saplı ada) örnekleridir.

II. Büyükçekmece ve Küçükçekmece gölleri, kıyı kordonlarının koy önlerini kapatmasıyla oluşan lagünlerdir (kıyı set gölü).

III. Türkiye kıyılarında gelgit genliği yüksek olduğu için akarsu ağızlarında haliçli kıyı tipi yaygındır.

IV. Dağların kıyıya dik uzandığı alanlarda kıta sahanlığı (şelf alanı) dar, falez oluşumu kolaydır.

Türkiye kıyılarının özellikleri ile ilgili yukarıda verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve IV E) I ve IV

Yukarıda bazı göllerimiz işaretlenmiştir. Göllerimiz ile ilgili bazı bilgiler verilmektedir.

- Türkiye'nin en sığ gölüdür.
- Oluşumunda hem Volkanizma hem de Tektonik faaliyetler etkili olmuştur.
- Akarsuyun taşıdığı alüvyonların önünü kapatması sonucunda oluşmuş alüvyon set gölüdür.
- Türkiye'nin en büyük yapay gölüdür.

Hangisi hakkında bilgi verilmemiştir?

- A. I
- B. II
- C. III
- D. IV
- E. V

Karadeniz ile Akdeniz arasında, İstanbul ve Çanakkale boğazları aracılığıyla çift yönlü bir akıntı sistemi görülür.

Buna göre;

I. Karadeniz'den Akdeniz'e doğru olan üst akıntı,
II. Akdeniz'den Karadeniz'e doğru olan alt akıntı
olaylarını oluşturan temel nedenler
aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru
verilmiştir?

- A) Seviye farkı - Yoğunluk farkı
- B) Tuzluluk farkı - Seviye farkı
- C) Rüzgâr yönü - Tuzluluk farkı
- D) Yoğunluk farkı - Seviye farkı
- E) Gelgit genliği - Yoğunluk farkı

Zeynep: Akdeniz ve Karadeniz kıyılarında dağlar denize paralel uzandığı için "boyuna kıyı tipi" görülür; bu durum kıyı ile iç kesimler arasında ulaşımı zorlaştırır.

Burak: Ege Bölgesi'nde dağların kıyıya dik uzanması sonucunda çok sayıda adanın ve yarımadaanın bulunduğu "Dalmaçya kıyı tipi" meydana gelmiştir.

Ceren: İstanbul ve Çanakkale boğazları ile Menteşe Yöresi kıyıları, eski akarsu vadilerinin deniz suları altında kalmasıyla oluşan "ria kıyı tipine" örnektir.

Okan: Orta Kuşak'ta yer almamızdan dolayı buzulların aşındırma etkisi deniz seviyesine kadar inmiş, bu sayede Doğu Karadeniz'de "fiyort kıyı tipi" oluşmuştur.

Buna göre Türkiye'nin kıyı tipleri ile alakalı hangi öğrencilerin söyledikleri doğru değildir?

- A) Zeynep ve Burak
- B) Burak ve Okan
- C) Ceren ve Okan
- D) Zeynep ve Ceren
- E) Burak ve Ceren

Türkiye toprak çeşitliliği fazla olan bir ülkedir. Yukarıda bazı alanlar işaretli olarak verilmiştir.

Buna göre verilen yerlerde görülen toprak eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- a) I – Regosol Toprakları
- b) II – Podzol Topraklar
- c) III – Vertisol Topraklar
- d) IV – Terra Rosa
- e) V – Kahverengi Orman Toprakları

Yukarıda Türkiye haritasında işaretli yer verilmiştir.

Buna göre iklim özellikleri göz önüne alındığında verilen yerde hakim olan bitki örtüsü hangisidir?

- a) Geven – Yavşan Otu – Üzerlik
- b) Defne – Keçiboynuzu – Zakkum
- c) Kayın – Kızılağaç – Orman Gülü
- d) Karaçam – Meşe – Antropojen Bozkır
- e) Sığla Ağacı – Sedir – Sandal

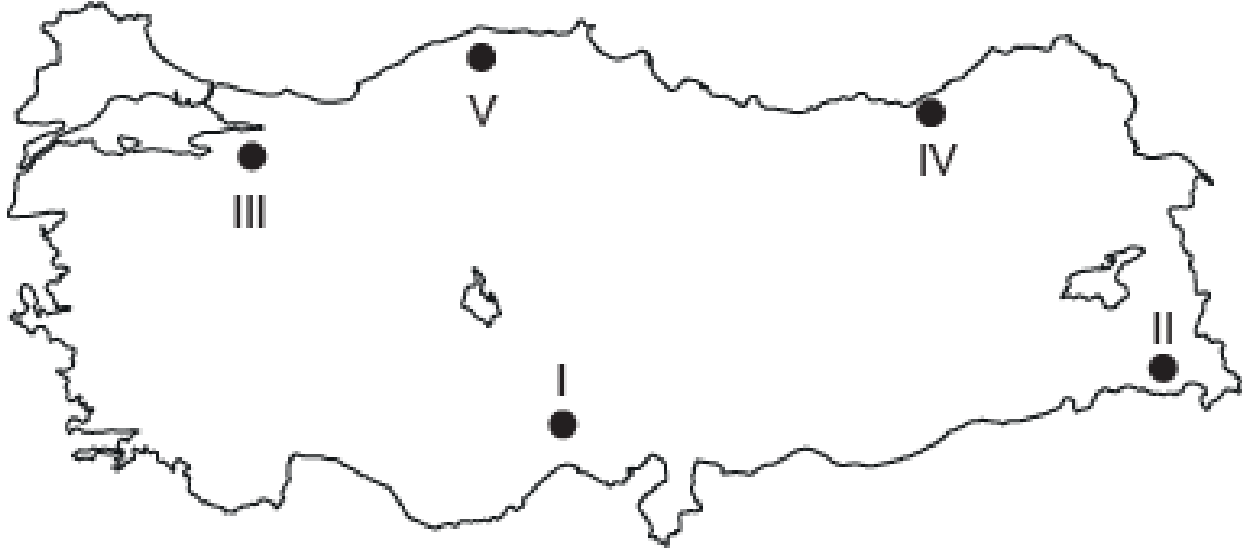
Türkiye'nin bitki örtüsü özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Karadeniz'de orman alt sınırı deniz seviyesinden başlar.
- B) Orman üst sınırını nem, alt sınırını ise sıcaklık belirler.
- C) Karadeniz kıyılarında psödömaki (yalancı maki) türleri görülür.
- D) Akdeniz'de dağ yamacı boyunca yükseldikçe bitkiler kuşaklar oluşturur.
- E) Geniş yapraklı ormanlar en çok Karadeniz iklim bölgesinde yaygındır.

Yukarıdaki işaretli yerlerde görülen bitki örtüsü eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- a) I – Antropojen Bozkır
- b) II – Bozkır
- c) III – Çayır
- d) IV – Psödemaki
- e) V – Geniş Yapraklı Orman

EKER
A F Y A

Sirk ve sirk gölleri, yüksek dağ zirveleri yakınlarında buzul aşındırması kontrolünde gelişmiş, kenarları sarp yarım daire veya buna benzer şekildeki çanaklara sirk adı verilmektedir

Buna göre yukarıda verilen dağlardan hangisinde bu tür göllere rastlanılmaz?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

Aşağıdaki göller oluşum türlerine göre ikişerli eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) Meke
- B) Sera
- C) Abant
- D) Gölcük
- E) Kilimli

ENES=EKER
— C O Ğ R A F Y A —

Karadeniz bölgesinde yaygın olarak görülen kayın ağacının Amanos Dağlarında , Akdeniz iklimine ait olan sedir ağacının ise Kelkit vadisinde görülmektedir.

Buna göre bu durumun temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Toprak koşullarının elverişli olması
- B. Kıyı kesimlerinde nemli havanın olması.
- C. Bu türlerin endemik bitkiler olması.
- D. Kuaterner zamanda meydana gelen iklim salınımları sırasında yayılmaları.
- E. Beşeri faaliyetler sonucunda dağılması.

Soğuk ve nemli iklim bölgelerinde, özellikle iğne yapraklı ormanların altında oluşan Podzol toprakların Türkiye'deki dağılışı ve özellikleri ile ilgili olarak;

I. Karadeniz Bölgesi'nin yüksek kesimlerinde, özellikle Batı Karadeniz'de yaygındır.

II. Yıkanma fazla olduğu için üst kısımdaki mineraller alt katmanlara taşınmıştır, bu nedenle boz (kül) renklidir.

III. Humus (organik madde) bakımından çok zengin oldukları için tarımsal verimleri oldukça yüksektir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) II ve III

E) I, II ve III

- Tamamı ülke sınırları içinde akmaktadır.
- Döküldüğü yerde delta oluşumu görülür.
- Türkiye sınırları içinde en uzun 3. akarsudur.

Yukarıda özellikleri verilen akarsu hangisidir?

- A. Çoruh
- B. Kızılırmak
- C. Manavgat
- D. Sakarya
- E. Aras

Sinop İnceburun'dan yola çıkan 4 arkadaş kıyı boyunca hareket etmişler ve İstanbul Şile'ye kadar gitmişlerdir.

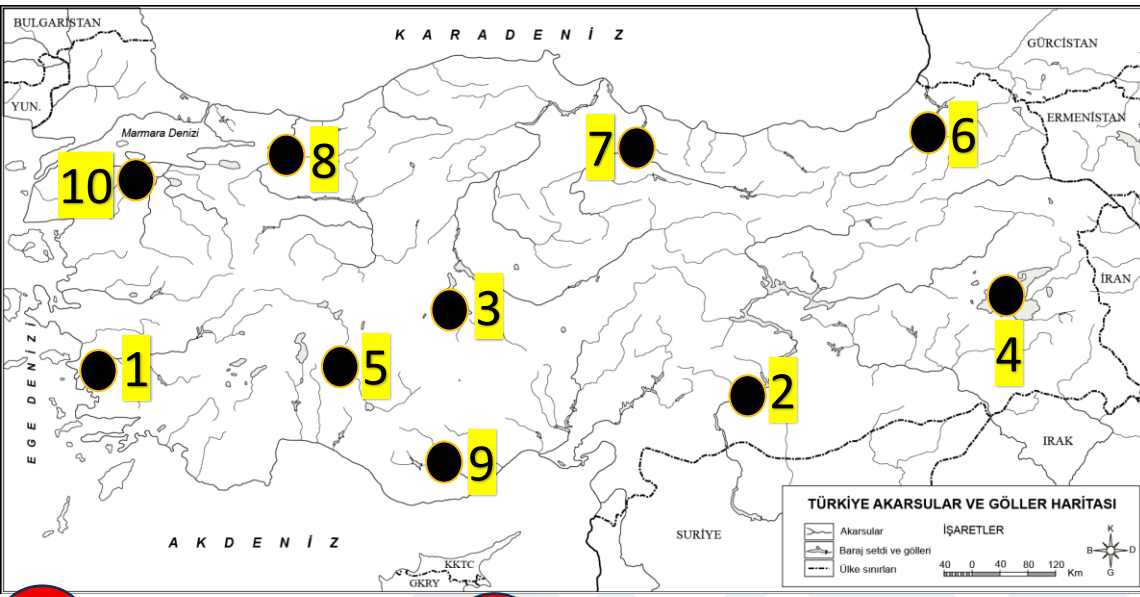
Buna göre yolculuk boyunca sırasıyla hangi akarsulardan geçmişlerdir?

- A. Kızılırmak – Sakarya – Bartın
- B. Yeşilirmak – Kızılırmak – Sakarya
- C. Bartın – Filyos – Sakarya
- D. Sakarya – Bartın – Filyos
- E. Filyos – Sakarya – Bartın

Türkiye’de Göller

Göl Türü	Oluşum Özelliği	Örnek Göller
Tektonik Göller	Yer kabuğundaki kırıklar boyunca oluşan çöküntü alanlarında meydana gelir.	Tuz Gölü, Eğirdir, Beyşehir, Burdur, Acıgöl
Volkanik Göller	Volkan konileri veya kraterlerinde su birikmesiyle oluşur.	Nemrut, Meke, Gölcük (Isparta), Acıgöl (Nevşehir)
Karstik Göller	Kireçtaşı, jips gibi eriyebilir kayaların çözünmesi sonucu oluşan çukurlarda bulunur.	Salda, Kestel, Avlan, Suğla
Buzul Gölleri	Yüksek dağlardaki buzul aşındırmaları sonucu oluşur.	Sat, Yedigöller (Kaçkar), Uludağ Buzul Gölleri
Set Gölleri	Akarsuların önünün doğal engellerle kapanmasıyla oluşur.	Tortum, Sera, Zinav, Yedigöller (Bolu)
- Heyelan Seti Gölleri	Heyelan sonucu akarsu vadisinin tıkanmasıyla oluşur.	Sera Gölü, Tortum Gölü, Abant
- Volkanik Set Gölleri	Lav akıntılarıyla vadilerin kapanması sonucu oluşur.	Van Gölü, Nazik, Erçek, Balık Gölü
- Alüvyal Set Gölleri	Akarsuların taşıdığı alüvyonlarla oluşturduğu setler sayesinde oluşur.	Marmara Gölü, Eymir Gölü, Bafa Gölü
- Kıyı Set Gölleri (Lagün)	Denize paralel kıyılarda dalga ve kıyı biriktirmesiyle oluşur.	Büyükçekmece, Küçükçekmece, Durusu
Yapay Göller (Baraj)	Enerji, sulama veya içme suyu amacıyla insanlar tarafından oluşturulan göllerdir.	Atatürk, Keban, Karakaya, Hirfanlı, Altınkaya, Seyhan

1	BAFA	5	BEYŞEHİR
2	FIRAT	6	ÇORUH
3	TUZ GÖLÜ	7	YEŞİLIRMAK
4	VAN GÖLÜ	8	SAKARYA
		9	GÖKSU
		10	MANYAS

1	ALÜVYAL	4	TERRA ROSA	8	BOZKIR
2	MAKİ/KIZILÇAM	5	ALÜVYAL	9	TUZLU/ALKALİ
3	K. ORMAN	6	REGOSOL	10	BOZKIR/VERTİSOL
4	BOZKIR	7	PODZOL	11	ÇERNEZYOM

1) Meriç [.....]	8) Asi [.....]	15) K. Menderes [.....]
2) Yeşilırmak [.....]	9) Ceyhan [.....]	16) B. Menderes [.....]
3) Bakırçay [.....]	10) Seyhan [.....]	17) Fırat [.....]
4) Gediz [.....]	11) Göksu [.....]	18) Sakarya [.....]
5) Dicle [.....]	12) Manavgat [.....]	19) Bartın [.....]
6) Çoruh [.....]	13) Aras [.....]	20) Filyos [.....]
7) Kızılırmak [.....]	14) Kura [.....]	21) Susurluk [.....]

1. Türkiye'deki akarsuların genel özellikleri dikkate alındığında, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Akış hızları ve aşındırma güçleri yüksektir.
- B) Ulaşım ve taşımacılığa elverişli değildir.
- C) Rejimleri genellikle düzenlidir.
- D) Hidroelektrik enerji potansiyelleri yüksektir.
- E) Boyları genellikle kısadır.

2. Türkiye'de oluşum türlerine göre göller incelendiğinde, aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Tuz Gölü, Sapanca, İznik – Tektonik Göl
- B) Büyükçekmece, Küçükçekmece – Kıyı Set (Lagün) Gölü
- C) Salda, Kestel, Elmalı – Karstik Göl
- D) Uzungöl, Abant, Yedigöller – Volkanik Göl
- E) Ulubat, Kuş (Manyas), Burdur – Tektonik Göl

3. Akarsuların taşıyıp biriktirmesiyle oluşan alüvyal topraklar (azonal topraklar) ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Horizonlaşma (toprak katmanları) görülmez.
- B) Bulundukları bölgenin iklimi ve anakayası hakkında kesin bilgi verirler.
- C) Mineral ve organik madde bakımından zengin oldukları için çok verimlidirler.
- D) Bafra, Çarşamba ve Çukurova gibi delta ovalarında yaygındır.
- E) Dış kuvvetlerin etkisiyle taşınmış topraklardır.

4. Bir yöreye ait bazı coğrafi özellikler şunlardır:

- Toprak yüzeyinde tuz ve kireç birikimi çok fazladır.
- Doğal bitki örtüsü ilkbahar yağışlarıyla yeşerip yaz kuraklığıyla sararan kısa boylu otlardan oluşur.
- Akarsularının debisi (taşıdığı su miktarı) yaz aylarında kuruma noktasına gelir.
- Bu özelliklerin tümünün görüldüğü yöre aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Rize ve çevresi
- B) Konya ve çevresi
- C) Muğla ve çevresi
- D) Erzurum ve çevresi
- E) Antalya ve çevresi

5. İnsanların doğaya müdahalesi sonucunda ormanların tahrip edilmesiyle yeni bitki toplulukları ortaya çıkar.

Buna göre;

- I. İç Anadolu'da meşe ve karaçam ormanlarının tahrip edilmesiyle oluşan örtü,
  - II. Akdeniz'de maki bitki örtüsünün tahrip edilmesiyle oluşan örtü,
  - III. Karadeniz'de ormanların tahrip edilmesiyle oluşan örtü
- seçeneklerin hangisinde sırasıyla doğru isimlendirilmiştir?**

- A) Antropojen Bozkır – Garig – Psödomaki
- B) Garig – Antropojen Bozkır – Alpin Çayır
- C) Psödomaki – Garig – Antropojen Bozkır
- D) Antropojen Bozkır – Psödomaki – Garig
- E) Step – Savan – Maki

6. Dünyanın en verimli yerli (zonal) toprağı olarak bilinen ve "kara topraklar" olarak da adlandırılan Çernezyomlar, Türkiye'de Erzurum-Kars platosunda çayır bitki örtüsü altında görülür.

Bu toprakların tarımsal potansiyeli çok yüksek olmasına rağmen Erzurum-Kars yöresinde tarımdan çok büyükbaş hayvancılık yapılmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arazinin çok engebeli ve sarp olması
- B) Yaz yağışlarının olmaması
- C) İklim koşullarının sert ve soğuk olması
- D) Toprağın işlenmesinin çok zor olması
- E) Yer altı su seviyesinin düşük olması

7. Türkiye'nin yeraltı suları ve kaynak tipleri incelendiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ege Bölgesi'nde kırık (fay) hatları yaygın olduğu için sıcak su kaynakları fazladır.
- B) Akdeniz Bölgesi'nde (Toroslar) kalkerli yapıdan dolayı karstik kaynaklar (voklüz) yaygındır.
- C) Karstik kaynakların suları genellikle kireçli ve soğuktur.
- D) Türkiye aktif volkanlara sahip olmadığı için Gayzer (fışkıran) kaynak türü görülmez.
- E) Fay kaynaklarının (kaplıca/ılıca) suları iklim koşullarından ve yağış miktarından doğrudan etkilenir.

4. BÖLÜM

TÜRKİYE'DE

- İKLİM
- DOĞAL AFETLER

Yukarıda Türkiye’de yer alan illere ait kış ayındaki sıcaklıklar verilmiştir.

Buna göre verilen yerlerdeki sıcaklık farkının sebebi hangisinde yanlış gösterilmiştir?

<u>İller</u>	<u>Sıcaklık Farkı Nedeni</u>
a) Antalya – Balıkesir	Enlem
b) Ankara - Sinop	Karasallık
c) Balıkesir – Erzurum	Denizellik
d) Ankara – Balıkesir	Enlem
e) Erzurum – Ankara	Yükselti

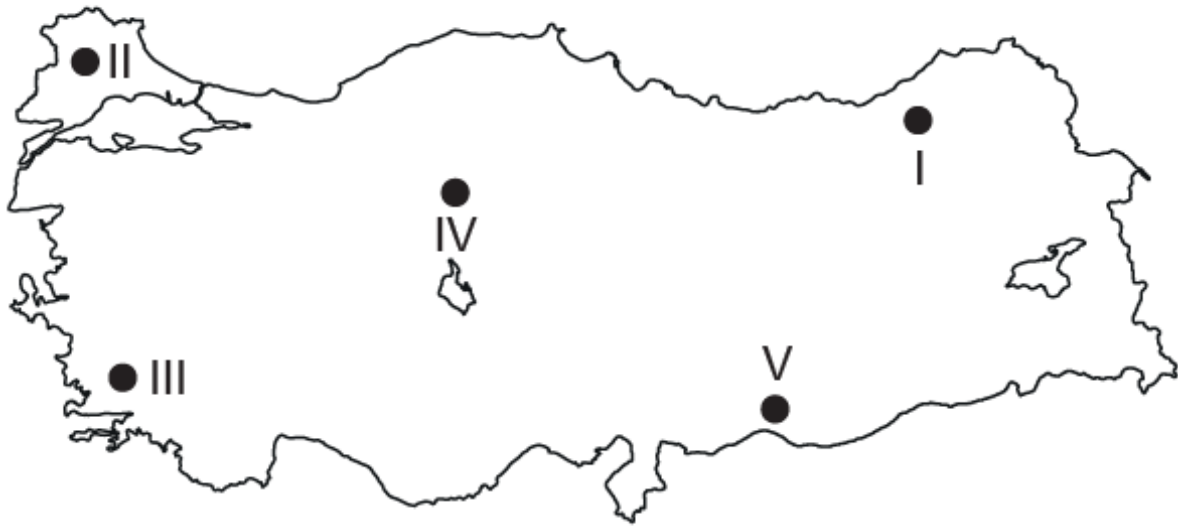
Yukarda İşaretli yerler hakkında hangisi yanlıştır?

- a) I numaralı alan en fazla yağışı kış ayında alır ve yağışlar cephesel şekildedir.
- b) II numaralı alan en fazla yağışı ilkbahar ayında alır ve yağışlar konveksiyonel şekildedir.
- c) III numaralı alan en fazla yağışı kış ayında alır ve yağışlar orografik şekildedir.
- d) IV numaralı alan en fazla yağışı yaz ayında alır ve yağışlar konveksiyoneldir.
- e) V numaralı alan en fazla yağışı sonbahar ayında alır ve yağışlar orografiktir

- I. Deprem
- II. Sel ve Taşkın
- III. Heyelan
- IV. Çığ

Verilen doğal afetlerden hangilerinin Türkiye'de görülme sıklığı üzerinde arazinin eğimli ve engebeli olması (yer şekilleri) doğrudan etkili olmuştur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV
- E) II ve III

Verilen yerlerde görülen doğal afet eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) I - Çığ
- B) II - Heyelan
- C) III - Orman Yangını
- D) IV - Sel
- E) V - Erozyon

Ülkemizde en fazla görülen doğal afet heyelandır. Heyelan en fazla Karadeniz bölgesinde görülmektedir. Buna göre;

- I. Eğimli arazi yapısı
- II. Orman örtüsünün zengin olması
- III. Killi arazi yapısı

Buna göre hangisi Türkiye’de en fazla heyelanın Karadeniz’de görülmesinin nedenleri arasında yer alır?

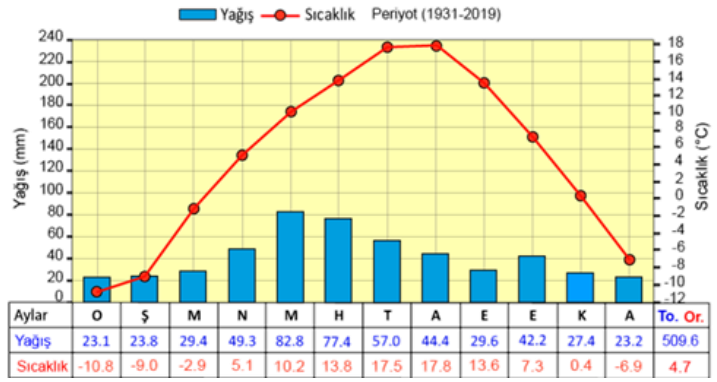
- a) Yalnız I
- b) Yalnız II
- c) I ve II
- d) I ve III
- e) I, II ve III

2025 Lisans Kpss

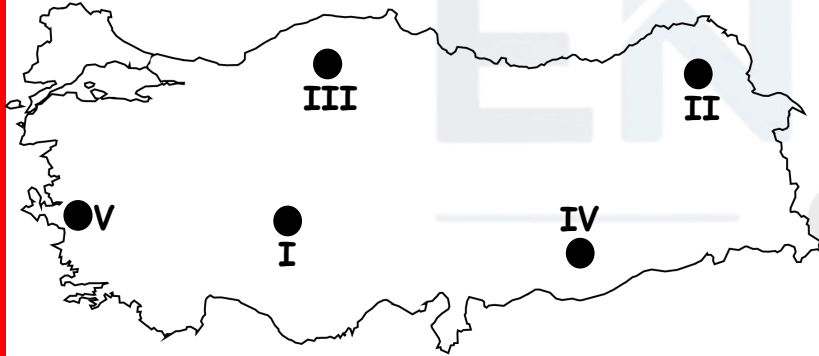
Türkiye'nin en uzun ve deprem üretme potansiyeli en yüksek olan fay kuşaklarından biri Kuzey Anadolu Fay Hattı'dır (KAF).

Aşağıdakilerden hangisi bu fay sistemi üzerinde yer alan illerden biri değildir?

- A) Erzincan
- B) Tokat
- C) Bolu
- D) Sakarya
- E) Manisa

Yukarıda yağış ve sıcaklıkların dağılışını gösteren iklim grafiği verilmiştir.

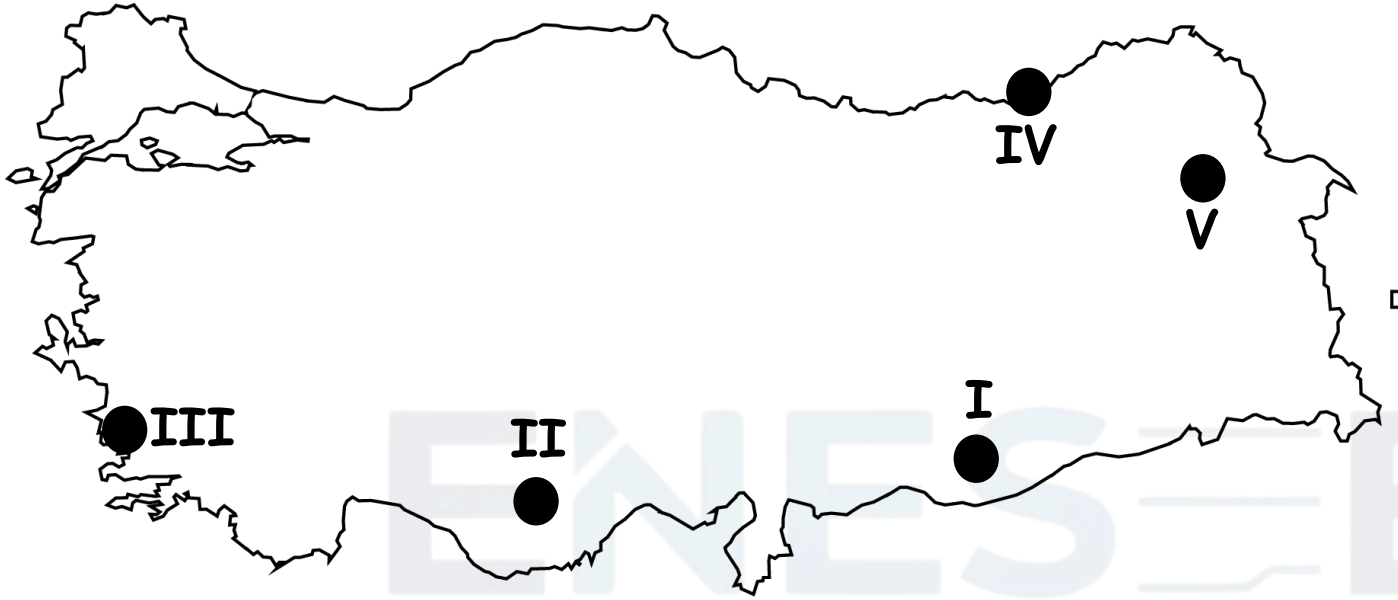

53. Buna göre iklim grafiğine bakıldığında Türkiye haritasında işaretli yerlerden hangisi olduğu söylenebilir?

- a) I
- b) II
- c) III
- d) IV
- e) V

Türkiye'nin nem ve yağış koşulları göz önüne alındığında aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

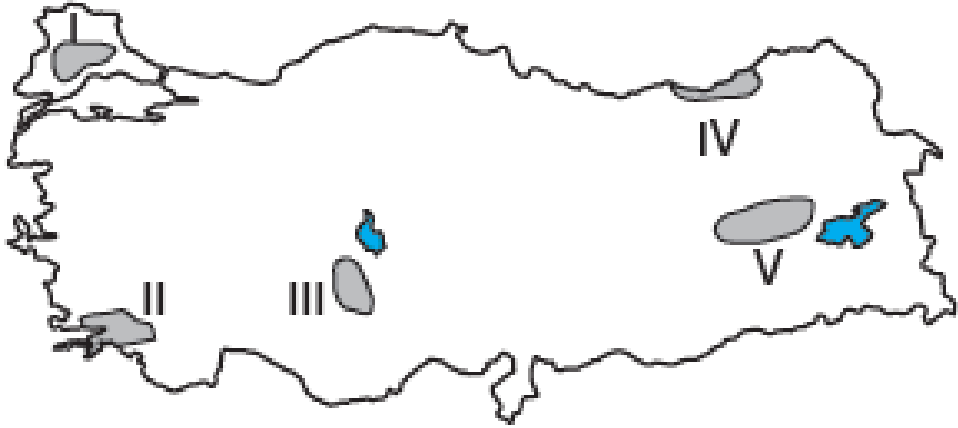
- A) Kıyı kesimlerinden iç kesimlere doğru gidildikçe denizel etkiden uzaklaşıldığı için havada bulunan mutlak nem miktarı genel olarak azalır.
- B) İç Anadolu ve Erzurum-Kars çevrelerinde ilkbahar ve yaz başlarında görülen yağışlar genellikle konveksiyonel (yükselim) kökenlidir.
- C) Türkiye'nin orta kuşakta yer alması (matematik konumu) nedeniyle kış aylarında görülen yağışların büyük bir bölümü cephesel karakter taşır.
- D) Yaz aylarında sıcaklığın ve buharlaşma şiddetinin en fazla olduğu Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bağıl nem oranı da en yüksek seviyededir.
- E) Karadeniz Bölgesi'nde Kuzey Anadolu Dağları'nın denize paralel uzanması, yamaç (orografik) yağışlarının yaygın olarak görülmesini sağlar.

47.Yukarıdaki işaretli yerlerden hangisinde orman yangınlarına daha fazla rastlanılır?

- A. I ve II
- B. I ve III
- C. II ve III
- D. III ve IV
- E. IV ve V

Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

- A) I numaralı alanda akarsu yatak eğiminin az olması nedeniyle sel ve taşkın riski yüksektir.
- B) II numaralı alanda yaz kuraklığının belirgin olması orman yangınlarına zemin hazırlamaktadır.
- C) III numaralı alanda iklimin kurak ve bitki örtüsünün cılız olması rüzgâr erozyonunu şiddetlendirmektedir.
- D) IV numaralı alanda yaz mevsiminin sıcak ve kurak geçmesi nedeniyle orman yangını riski çok yüksektir.
- E) V numaralı alanda engebeli topoğrafya ve yoğun kar yağışı çığ felaketlerinin yaşanmasını artırmaktadır.

Türkiye’de etkili olan rüzgarlar ile ilgili olarak;

I. Samyeli ve Lodos rüzgarı sıcaklığı artırıcı bir etki yapmaktadır.

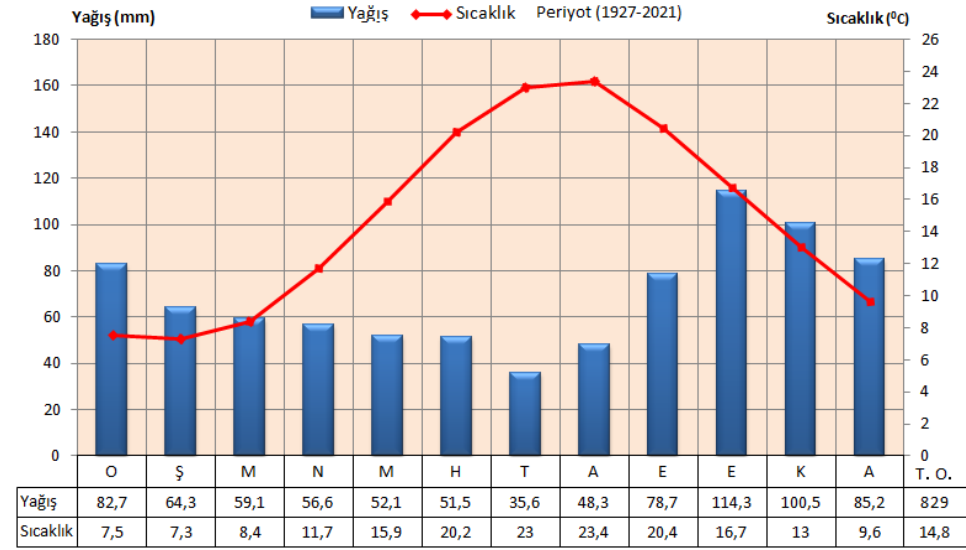
II. Türkiye’de etkili olan sürekli rüzgar Alizelerdir.

III. Föhn rüzgarı etkili olduğu alanlarda Çığ, Orman yangını gibi doğal afetlere sebep olabilmektedir.

IV. Etezyen rüzgarı Akdeniz’den eser ve ticaret rüzgarı olarak bilinir

Verilenlerden hangisi yanlıştır?

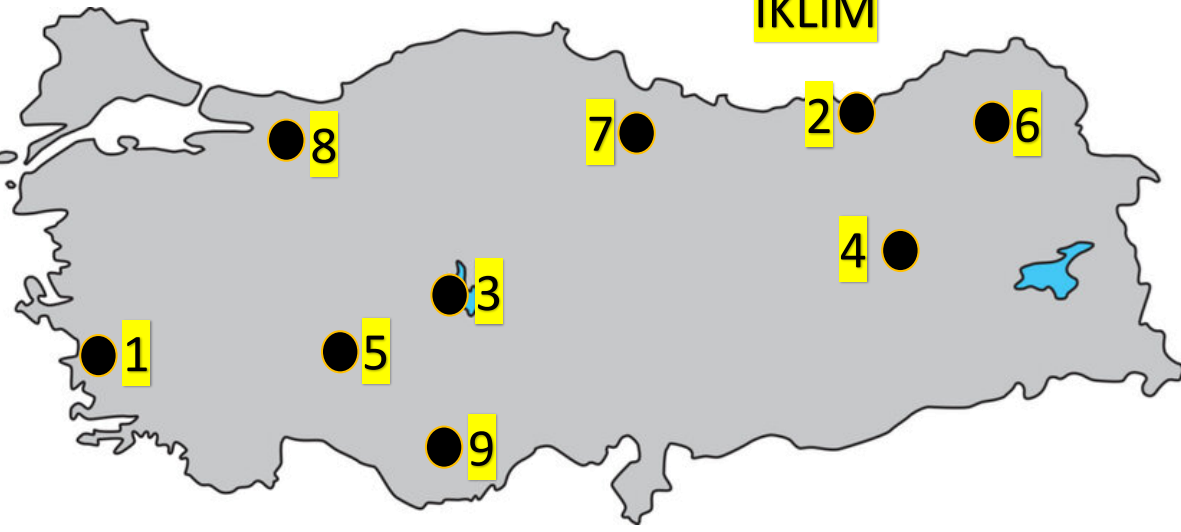
- a) Yalnız II
- b) Yalnız III
- c) I ve III
- d) II ve IV
- e) III ve IV

Türkiye’de yer alan bir ilimize ait yağış ve sıcaklıkları gösteren bir iklim grafiği verilmiştir. Buna göre bu iklim grafiğinin görüldüğü yer hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- a) Orman alt sınırı düşüktür.
- b) Toprak oluşumu hızlıdır.
- c) Tarım alanları dar ve parçalıdır.
- d) Toplu yerleşmeler görülür.
- e) Akarsu akış hızları yüksektir.

İKLİM

1 YAZ YAĞIŞI ALAN YER

2 BAĞIL NEM YÜKSEK YERLER

3 FİZİKSEL ÇÖZÜLME OLAN YER

4 İLKBAHAR YAĞIŞI ALAN YER

DOĞAL AFETLER

1 SEL – ORMAN YANGINI

2 ORMAN YANGINI

3 SEL/HEYALAN/ÇİĞ

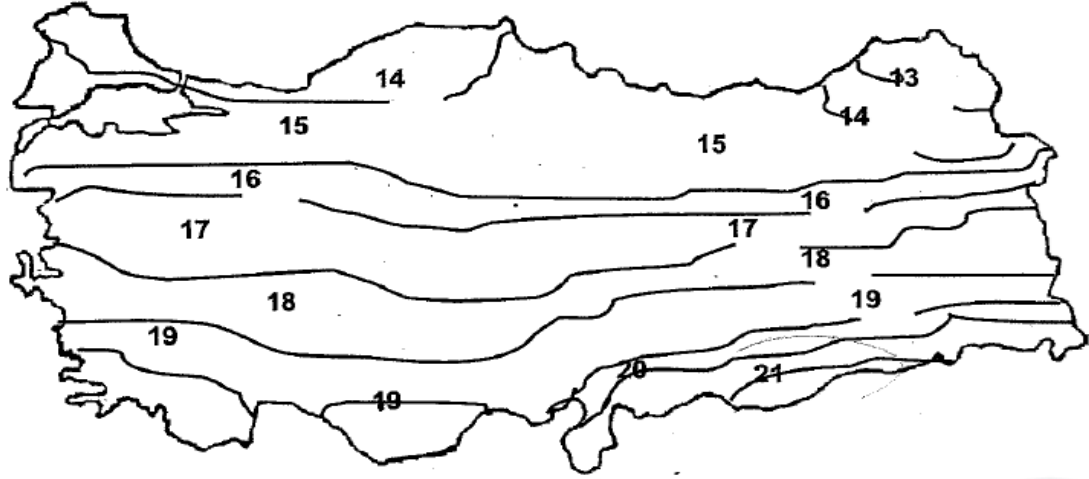
4 ÇİĞ - HEYALAN

5 EROZYON/TAŞKIN

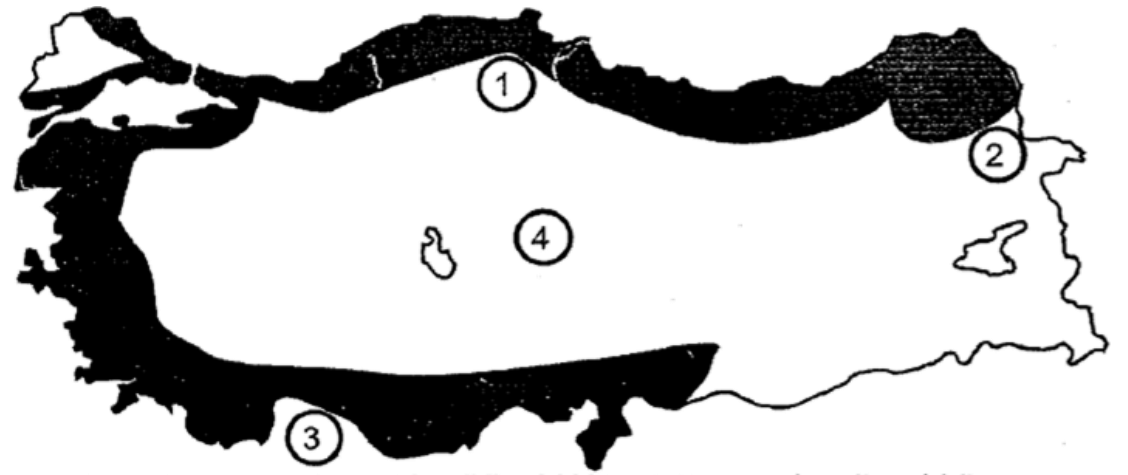
6 KURAKLIK/EROZYON

6 KURAKLIK/EROZYON

Türkiye'de Yıllık İndirgenmiş Sıcaklık Ortalamaları (Yıllık İzotermiler)

1. En yüksek sıcaklıklar.....bölgesinde görülür
2. En düşük sıcaklıklar.....bölgesinde görülür
3. İzotermiler.....aralıklarla çizilmiştir.
4. Sıcak değerleri üzerinde.....etkilidir
5. Sıcaklık değerleri üzerinde.....etkisi bulunmaz

1. Bir numarada görülen iklim bitki örtüsü- en çok yağış aldığı mevsim.....
2. İki numaralı yerde en çok yağış hangi mevsimde görülür.....
3. Üç numaralı yerde görülen iklim bitki örtüsü – en çok yağış aldığı mevsim.....
4. Dört numaralı bölgenin en çok yağış aldığı mevsim.....
5. Kızılçamların bozulmasıyla ortaya çıkan bitki örtüsü.....
6. İç Anadolu'da ormanların tahrip edilmesiyle ortaya çıkan bitki örtüsü .....

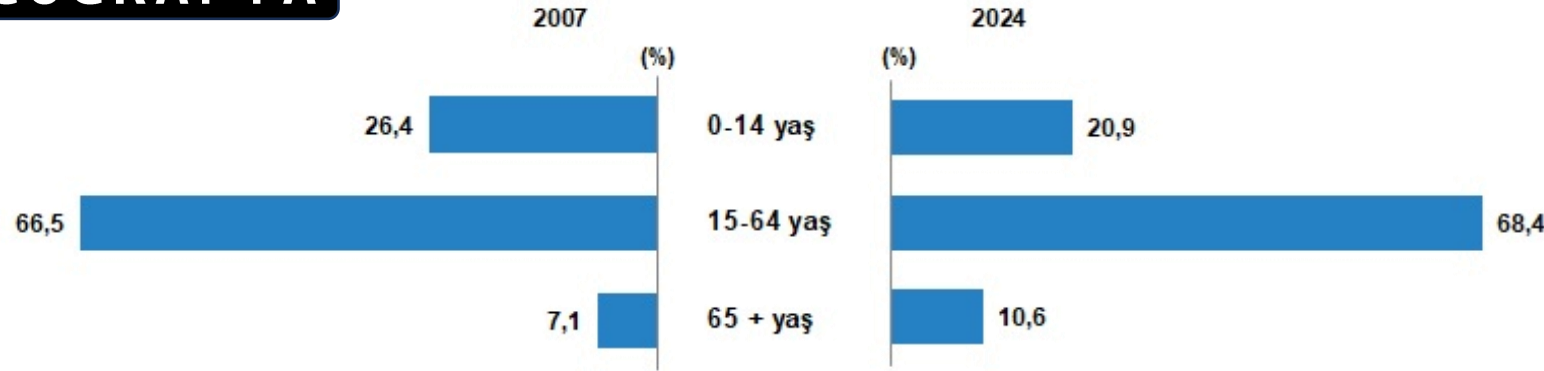
C O Ğ R A F Y A

4. BÖLÜM

TÜRKİYE'DE

NÜFUS/GÖÇ/YERLEŞME

Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Yukarıda Türkiye'nin 2007 ve 2024 yılına ait nüfusun yaş gruplarına oranı verilmiştir. Buna göre;

- I. Genç nüfus miktarı azalmaktadır.
- II. Ortanca yaş yükselmektedir.
- III. Nüfus artış hızı azalmaktadır.
- IV. Toplam nüfus içerisindeki yaşlı nüfus oranı azalmaktadır.

Hangileri doğrudur?

- a) I ve II
- b) I ve III
- c) II ve III
- d) II ve IV
- e) III ve IV

Aşağıda bazı illerimizin bir yıla ait aritmetik nüfus yoğunlukları verilmiştir:

- İstanbul: 3062
- Kocaeli: 584
- İzmir: 373
- Konya: 60
- Tunceli: 12

Yalnızca bu veriler dikkate alındığında;

- I. Tunceli'nin toplam nüfus miktarı Konya'dan daha azdır.
- II. İzmir'in nüfus yoğunluğu Kocaeli'den düşüktür.
- III. İstanbul'un yüzölçümü tüm iller arasında en küçüktür.

ifadelerinden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

- İklim şartları elverişli olmasına rağmen yeryüzü şekilleri engebeli olmasından dolayı nüfus seyrek.
- Dağlık ve engebeli olduğu için nüfus daha çok kıyı kuşağına yerleşmiştir.
- Madencilik faaliyetleri ve demir çelik sanayisinden dolayı yoğun nüfuslanmıştır.
- Yükseltinin fazla ve karasallığın şiddetli olmasından dolayı seyrek nüfusludur.

Buna göre verilen yerler eşleştirildiğinde hangisi hakkında bilgi verilmemiştir?

- a) I   b) II   c) III   d) IV   e) V

Türkiye'nin Cumhuriyet'in ilanından günümüze kadar uyguladığı nüfus politikaları, dönemin sosyal, ekonomik ve siyasi şartlarına bağlı olarak farklı hedefler doğrultusunda şekillenmiştir.

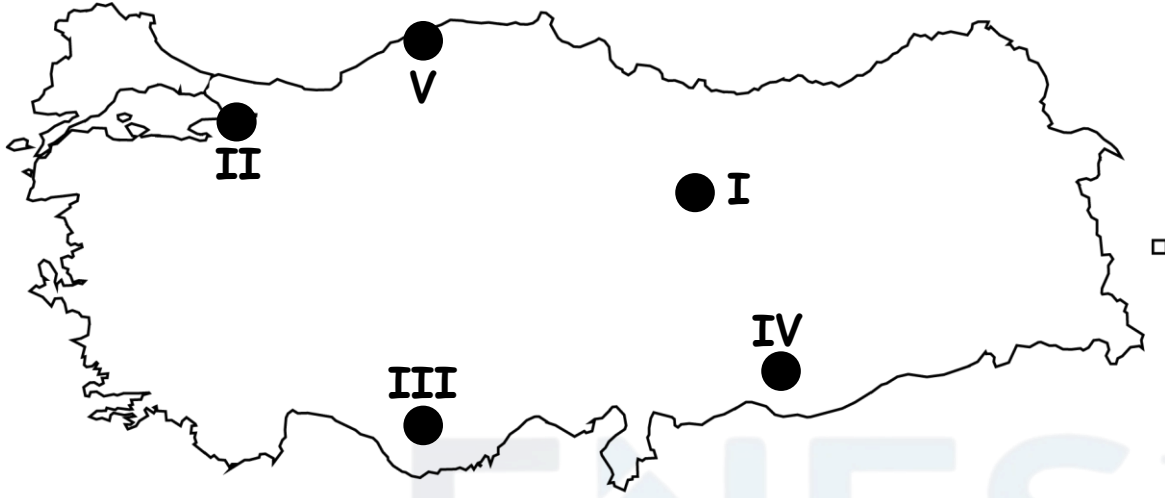
Buna göre, Türkiye'nin uyguladığı nüfus politikaları ve bu dönemlerdeki gelişmeler ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) 1923–1965 yılları arasında nüfus artış hızını yükseltmek amacıyla çok çocuklu ailelere yol vergisi muafiyeti ve madalya gibi teşvikler verilmiştir.
- B) 1965 yılında çıkarılan Nüfus Planlaması Kanunu ile nüfus artış hızını yükseltici politikalardan vazgeçilerek, artış hızını düşürücü (sınırlandırıcı) uygulamalara geçilmiştir.
- C) 1980 sonrası dönemde kentleşme oranının artması, eğitim seviyesinin yükselmesi ve kadının iş hayatına daha fazla katılması nüfus artış hızının doğal yollarla düşmesinde etkili olmuştur.
- D) 2014 yılından günümüze kadar uzanan süreçte, devlet sadece nüfusun eğitim ve sağlık gibi niteliklerini iyileştirmeyi hedeflemiş, nüfus artış hızına (niceliğe) müdahale etmemiştir.
- E) Cumhuriyetin ilk yıllarında (1923-1965) nüfus artırıcı politikalar izlenmesinde, uzun süren savaşlar sonucu azalan erkek nüfusu ve tarım/sanayideki iş gücü açığı temel etken olmuştur.

- Genellikle ilkbahar ve yaz aylarında serinlemek ve hayvanları otlatmak amacıyla çıkılan, ülkemizde en yaygın olarak görülen geçici köy altı yerleşmesidir.
- Geniş tarım arazileri içinde kurulan, genellikle tarım ve hayvancılığın birlikte yapıldığı, bir veya birkaç ev ile eklentilerinden oluşan kalıcı yerleşmedir. Trakya, Ege ve Çukurova'da yaygındır.
- Özellikle Toroslar ve Doğu Anadolu'da göçebe hayvancılık yapan ailelerin (Yörüklerin) genellikle çadır kurarak oluşturdukları geçici yerleşmelerdir.
- Özellikle Doğu Anadolu Bölgesi'nde hayvancılık faaliyetleri için kurulan, etrafı taş veya çitlerle çevrili hayvan barınakları ile çoban evinden oluşan geçici yerleşmelerdir.

Buna göre verilen bilgiler köy altı yerleşmeleri ile eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi hakkında bilgi verilmemiştir?

- A) Yayla
- B) Çiftlik
- C) Kom
- D) Oba
- E) Mezra

Doğal nüfus değişimi olarak da bilinen doğal artış oranı, belirli bir zaman diliminde belirli bir nüfusun doğum oranından ölüm oranının çıkarılması olarak tanımlanır.

Buna göre haritada verilen yerlerden hangisinde doğal nüfus artış hızının daha fazla olması beklenir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Ülkemizde kırsal yerleşimler toplu ve dağınık olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Buna göre verilen yerlerden hangisinde kırsal yerleşimde toplu yerleşmeler daha fazla görülmektedir?

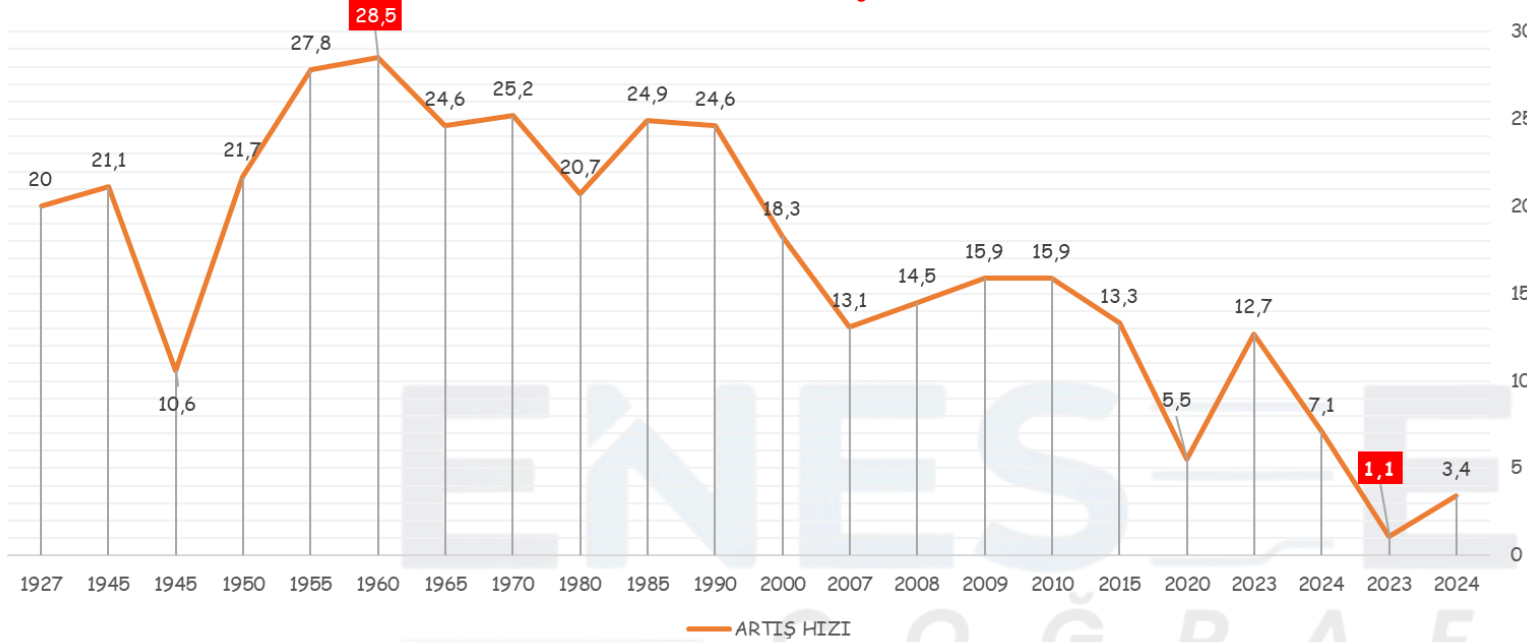
- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

Ülkemizde kırsal yerleşmeler köy ve köyden daha küçük köyaltı yerleşmeleridir. Köyaltı yerleşmeleri ise devamlılıklarına göre kalıcı ve geçici yerleşmeler olmak üzere ikiye ayrılır.

Buna göre Köyaltı yerleşmelerinin geçici ve kalıcı olarak ayrılmasının temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Kuruldukları yer.
- B)Ekonomik Faaliyetler.
- C)Yeryüzü şekilleri.
- D)Su kaynakları.
- E) İklim koşulları.

TÜRKİYE'NİN NÜFUS ARTIŞ HIZI GRAFİĞİ

Yukarıda Türkiye'nin 1927 ile 2024 yılları arasında nüfus artış hızını gösteren bir grafik verilmiştir.

Buna göre grafiğe bakılarak hangisi söylenemez?

- A) Verilen yıllar içinde Türkiye'nin toplam nüfus miktarının en az olduğu yıl 1927'dir.
- 1960 yılından sonra nüfus artış hızının düşmesine bağlı olarak Türkiye'nin toplam nüfusu da azalmaya başlamıştır.
- Nüfus artış hızı en yüksek seviyesine 1960 yılında, en düşük seviyesine ise 2023 yılında ulaşmıştır.
- Verilen dönemlerin hiçbirinde nüfus artış hızı binde sıfırın altına inmemiştir.
- 2020 yılındaki nüfus artış hızı, 2015 yılındaki nüfus artış hızına göre daha düşüktür.

Türkiye’de yerleşmelerin kuruluşunda ve büyümesinde fonksiyonları önemli yere sahiptir.

Buna göre aşağıdaki verilen şehirlerden hangisinde madencilik fonksiyonu gelişmemiştir?

- a. Kozlu
- b. Soma
- c. Murgul
- d. Söke
- e. Seydişehir

Türkiye'nin mülki idari bölünüşünde, yasal düzenlemelerle nüfusu belirli bir sınırın üzerinde olan illere "büyükşehir" statüsü verilmiştir. Son yıllarda yapılan yasal düzenlemelerle bu statüye sahip il sayısı 30'a ulaşmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi günümüzde büyükşehir statüsüne sahip olan illerimizden biri değildir?

- A) Tekirdağ
- B) Aydın
- C) Afyonkarahisar
- D) Trabzon
- E) Manisa

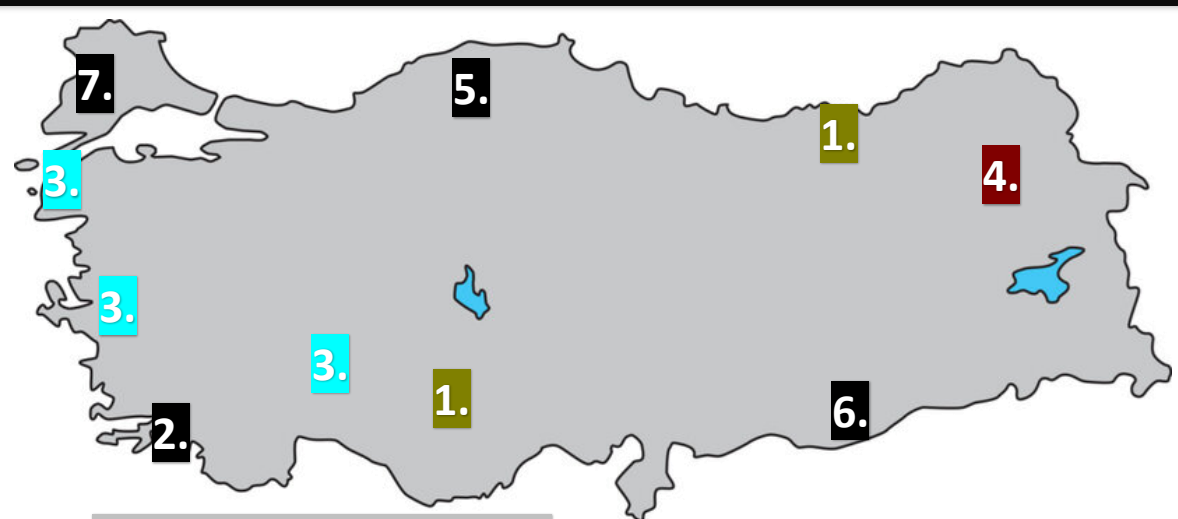

NÜFUSUN SEYREK OLMASININ NEDENLERİ

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

NÜFUSUN YOĞUN OLMASININ NEDENLERİ

- 5.
- 6.
- 7.

KÖYALTI YERLEŞMELERİ

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

YERLEŞME DOKULARI

- 5.
- 6.
- 7.

5. BÖLÜM

TÜRKİYE'DE TARIM VE HAYVANCILIK

Türkiye’de bazı tarım ürünleri çok geniş alanlarda yapılırken, bazıları da daha sınırlı alanlarda yapılmaktadır. Buna göre;

- I. Tütün
- II. Muz
- III. İncir
- IV. Üzüm

Verilen tarım ürünlerinden hangileri daha sınırlı alanda yapılmaktadır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

Türkiye'de tarım ürünlerinin coğrafi dağılışında iklim, yer şekilleri ve toprak türü gibi doğal faktörlerin yanı sıra, devletin tarım politikaları ve yasal sınırlamaları da doğrudan etkilidir.

Buna göre, Türkiye'de yetiştirilen bazı tarım ürünleri ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Çeltik (Pirinç): Sıtma hastalığı taşıyan sivrisineklerin üremesine uygun ortam oluşturduğu için yerleşim yerlerine yakın alanlarda ekimi devlet kontrolüne tabidir.
- B) Tütün: Üretiminde kalitenin düşmesini engellemek amacıyla ekimi ve üretimi tamamen devlet kontrolünde (sözleşmeli olarak) yapılmaktadır.
- C) Çay: Yıkanmış topraklara ve her mevsim yağışa ihtiyaç duyduğu için üretiminin %100'ü Doğu Karadeniz kıyılarında gerçekleşir.
- D) Haşhaş: Uyuşturucu yapımında kullanılabildiği için üretimi devlet iznine tabidir ve en fazla Afyonkarahisar çevresinde yetiştirilir.
- E) Kırmızı Mercimek: Yaz aylarında yüksek nem ve yağış istediği için Türkiye'de üretiminin büyük bir kısmı Karadeniz Bölgesi kıyılarında yapılmaktadır.

Türkiye’de hayvancılık faaliyetlerine bakıldığında büyük bir kısmı mera hayvancılığı şeklinde yapıldığı görülmektedir. Mera hayvancılığının da getirdiği birtakım sorunlar bulunmaktadır.

Buna göre bu hayvancılık yöntemini daha etkin ve verimli bir şekilde kullanmak için aşağıdakilerden hangisinin yapılması beklenmez?

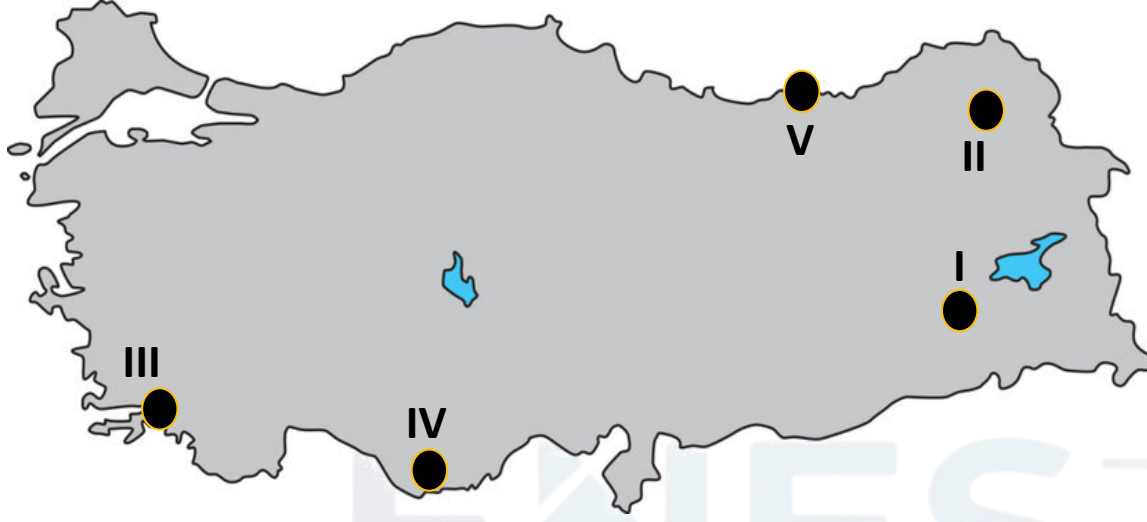
- A. Mera alanlarını ıslah etmek.
- B. Otlakları sürdürülebilir şekilde kullanmak.
- C. Et ve süt verimi yüksek olan türlere geçmek.
- D. Mera alanlarını genişletmek.
- E. Otlakların erken ve aşırı otlatılmasını önlemek.

Türkiye’de farklı zamanlarda ekonominin kalkınması amacı ile farklı uygulamalar yapılmıştır. Buna göre;

- I. 1. Beş yıllık sanayi planının yapılması 17 Nisan 1934
- II. Teşviki Sanayi kanununun çıkarılması 28 Mayıs 1927'
- III. Merkez bankasının açılması 3 Ekim 1931
- IV. Devlet planlama teşkilatının kurulması 1960
- V. 24 ocak kararlarının alınması 24 Ocak 1980

Buna göre yukarıdaki verilenlerden hangileri 1930 - 1950 yılları arasında yapılmıştır?

- A. I ve II
- B. I ve III
- C. II ve IV
- D. III ve V
- E. IV ve V

Yukarıdaki verilen yerler ile yapılan hayvancılık türü eşleştirildiğinde hangisi yanlıştır?

- a) I - Tiftik Keçisi
- b) II – Besi Hayvancılığı
- c) III – Arıcılık
- d) IV – Kıl Keçisi
- e) V – Balıkçılık

- Yaz aylarında kuraklık ister. Sulama ile üretim alanı genişler. Ülkemizde Güneydoğu Anadolu birini sırada yer almaktadır.
- Doğal koşullara bağlılığı fazladır. Üretim alanı dardır. Ülkemizde sadece Karadeniz bölgesinde yetiştirilmektedir.
- Soğuğa karşı dayanaklıdır. Üretim alanı geniştir. Ülkemizde en fazla Ege bölgesinde yetiştirilmektedir.
- Çabuk bozulabilen bir tarım ürünüdür. Sulama ile üretim alanı artar. Ülkemizde en fazla İç Anadolu'da üretilmektedir.

Buna göre verilen tarım ürünlerinin özellikleri ile aşağıdakiler eşleştirildiğinde hangisi hakkında bilgi verilmemiştir?

- A) Üzüm   B) Çay   C) Buğday
D) Pamuk   E) Şeker Pancarı

- I. Maki
- II. Bozkır
- III. Çayır
- IV. Orman

Yukarıdaki verilen bitki örtüsünde görülen hayvancılık türleri hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

I	II	III	IV
a) Koyun	Kıl Keçisi	Mera Hayvancılığı	Arıcılık
b) Kıl Keçisi	Koyun	Besi Hayvancılığı	Tiftik Keçisi
c) Tiftik Keçisi	Arıcılık	Kıl Keçisi	Koyun
d) Kıl Keçisi	Koyun	Mera Hayvancılığı	Arıcılık
e) Arıcılık	Kıl Keçisi	Koyun	Balıkçılık

Türkiye'de tarım uygulamaları ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Sulama imkânlarının gelişmesi, nadasa bırakılan tarım alanlarının daralmasını sağlar.
- B) Tarımda birim alandan alınan verimi artırmanın yollarından biri ekili-dikili alanları genişletmektir.
- C) Konya Ovası ve Çukurova gibi düz alanlarda tarımda makineleşme oranı yüksektir.
- D) Kış ılıklığının belirgin olduğu Akdeniz kıyılarında seracılık faaliyetleri gelişmiştir.
- E) Sulama olanaklarının artması, bir bölgede yetiştirilebilecek tarım ürünü çeşitliliğini artırır.

Pamuk özellikle yetiştirme döneminde su, olgunlaşma döneminde ise kuraklık isteyen bir tarım ürünüdür.

Buna göre verilen yerlerden hangisinde pamuk üretiminin yapıldığı yerler arasında gösterilemez?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

- Diyarbakır
- Ankara
- Konya
- Ordu

Yukarıdaki iller ile bu illerde yapılan hâkim hayvancılık faaliyetleri aşağıda verilenlerle eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) Tiftik keçisi yetiştiriciliği
- B) İpek böcekçiliği
- C) Sığır
- D) Arıcılık
- E) Kümes hayvancılığı

I. Mera hayvancılığında et ve süt üretiminde yıllara göre dalgalanma fazladır.

II. Ahır (besi) hayvancılığında birim hayvandan elde edilen verim, mera hayvancılığına göre daha düşüktür.

III. Tüketici nüfusun fazla olması nedeniyle ahır hayvancılığı tesisleri genellikle büyükşehirlerin çevresinde yoğunlaşmıştır.

Türkiye'de hayvancılık faaliyetleri ile ilgili yukarıda verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

Ülkemizdeki tarım alanlarında sulamanın yaygınlaşmasıyla birlikte bazı yararlar sağlanacaktır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu yararlardan biri olamaz?

- A. İklim koşullarına bağımlılık azalır.
- B. Nadas yöntemi terk edilerek toprak her yıl kullanılabilir.
- C. Ürün çeşidi ve verim artar.
- D. Sanayi ürünlerinin üretimi artar
- E. Ekili dikili alan azalır.

TARIM ÜRÜNLERİ

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

HAYVANCILIK

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

6. BÖLÜM

TÜRKİYE'DE MADENCİLİK VE ENERJİ KAYNAKLARI

Aşağıdaki tabloda Türkiye'deki bazı termik santraller ve buralarda elektrik üretiminde kullanılan temel enerji kaynakları eşleştirilmiştir. Ancak bu eşleştirmelerden ikisinde hata yapılmıştır.

	Termik Santral	Enerji Kaynağı
I	Yatağan (Muğla)	Linyit
II	Çatalağzı (Zonguldak)	Doğal Gaz
III	Hamitabat (Kırklareli)	Taş Kömürü
IV	Aliağa (İzmir)	Petrol (Fuel-Oil)
V	Çayırhan (Ankara)	Linyit

Tablodaki eşleştirme hatasının giderilmesi için kaç numaralı santrallerin kullandığı enerji kaynakları karşılıklı olarak yer değiştirmelidir?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) III ve V
- E) IV ve V

Türkiye'de elektrik enerjisi üretiminde fosil yakıt (taş kömürü, linyit, doğal gaz, fuel-oil) kullanan termik santraller önemli bir paya sahiptir. Fosil yakıtların yanması sonucu atmosfere salınan gazlar hava kirliliğine neden olmaktadır. Ancak kullanılan yakıtın türüne göre karbon salınımı ve kirlilik oranı değişiklik gösterir.

Kullandığı enerji kaynağı dikkate alındığında, aşağıdaki termik santrallerden hangisinin elektrik üretimi sırasında havayı diğerlerine göre daha az kirletmesi beklenir?

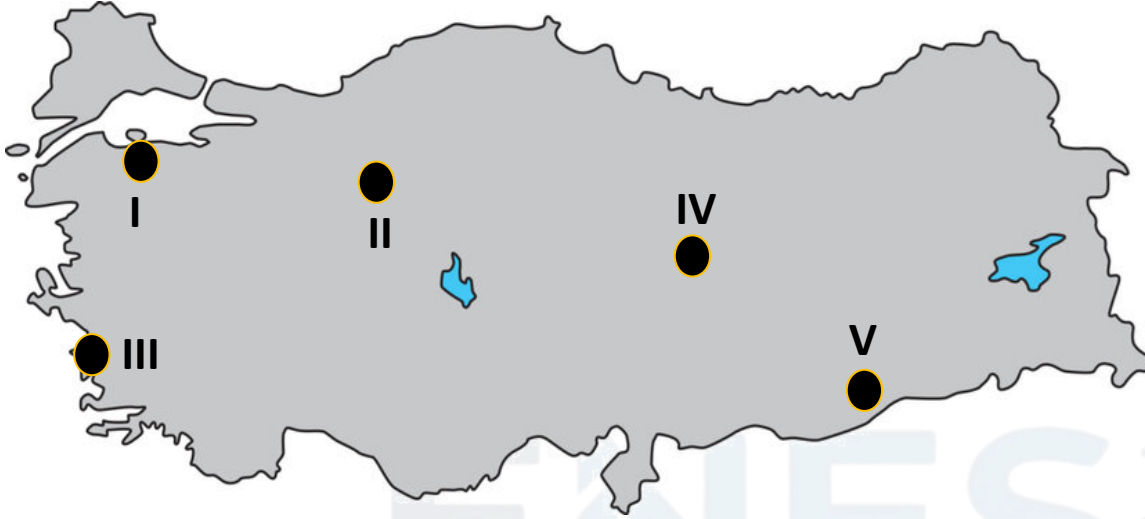
- A) Yatağan Termik Santrali
- B) Afşin-Elbistan Termik Santrali
- C) Çatalağzı Termik Santrali
- D) Hamitabat Termik Santrali
- E) Soma Termik Santrali

Türkiye’de Nükleer Enerjide uranyum ve toryum madeni kullanılmaktadır.

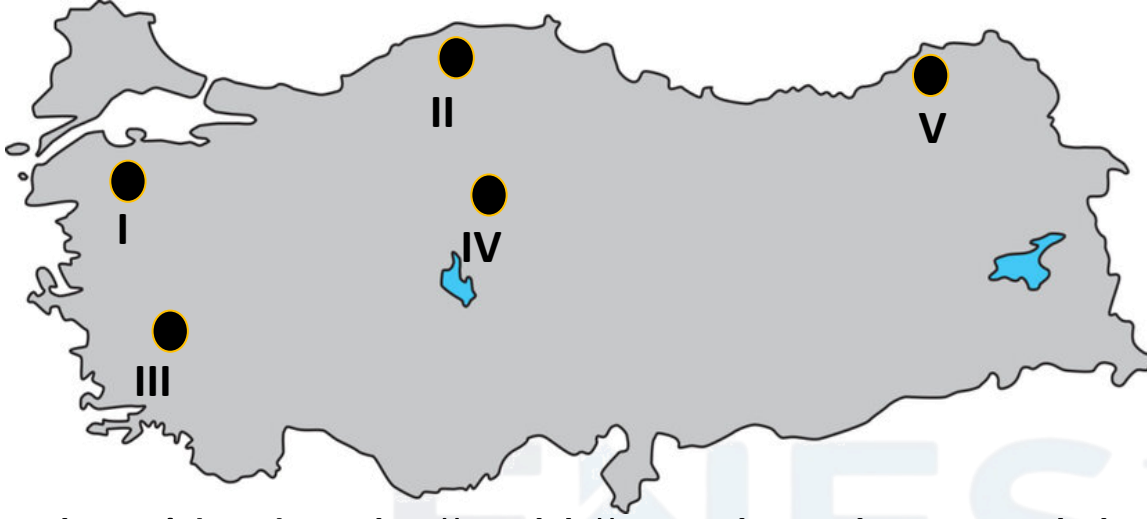
Buna göre Türkiye haritasında işaretli yerlerden hangisinde bu madenlerden daha fazla bulunmaktadır?

- A. I ve II
- B. I ve III
- C. II ve IV
- D. III ve V
- E. IV ve V

Yukarıdaki verilen yerler ile çıkarılan Madenler eşleştirildiğinde hangisi yanlıştır?

- a) I Bor
- b) II Toryum
- c) III Fedispat
- d) IV Demir
- e) V Boksit

Türkiye’de dışa bağımlılığı azaltmak ve yerli kaynaklarla enerji üretimini artırmak için elektrik üretiminde yenilenebilir kaynaklara yönelmiştir.

Buna göre verilen yerlerde yenilenebilir enerji kaynağından olan jeotermal enerji üretiminin en fazla yapıldığı yerlerdir?

- a) I ve II
- b) I ve III
- c) II ve III
- d) II ve IV
- e) III ve IV

Kpss çalışan 4 öğrenci yaşadığı şehirlerde bulunan enerji kaynakları hakkında bilgiler vermişlerdir.

Aslı: Yaşadığım kente Çatalağzı termik santrali yer almaktadır.

Arif: Yaşadığım kentte Sarayköy termik santrali ve santral için iklimden etkilenmeyen enerji kaynağı vardır.

Melike: Yaşadığım kent kıyı kesimdedir. Ve petrol işleme tesisi bir de Türkiye'nin ilk rüzgar enerji santrali vardır.

Kaan: Yaşadığım yer madencilik önemli bir uğraştır. Özellikle Soma ilçesinde çok bulunmaktadır.

Buna göre öğrencilerin bulundukları illerden biri değildir?

- A. Manisa
- B. Mersin
- C. Denizli
- D. Zonguldak
- E. İzmir

Aşağıdaki maden şehir eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A.Kükürt – Isparta
- B.Fosfat – Mardin
- C.Cıva – İzmir
- D.Volfram – Balıkesir
- E.Bakır – Kastamonu

Türkiye'deki elektrik üretiminde kullanılan enerji kaynakları çeşitlilik göstermektedir. Aşağıda Türkiye'de faaliyet gösteren bazı elektrik üretim santralleri verilmiştir:

- Ambarlı
- Yatağan
- Hamitabat
- Çayırhan

Verilen bu santrallerin tümü dikkate alındığında, aşağıdakilerden hangisi hepsi için ortak bir özelliktir?

- A) Kuruluş yerlerinin seçiminde hammaddeye yakınlık ilkesinin esas alınması
- B) İklim koşullarındaki değişimlerden ve yağış rejiminden doğrudan etkilenmeleri
- C) Elektrik üretiminde yenilenemeyen (tükenen) enerji kaynaklarını kullanmaları
- D) Üretimde kullandıkları hammaddenin tamamını dış alım (ithalat) yoluyla karşılamaları
- E) Elektrik üretiminde sadece linyit kömürü kullanmaları

ÇIKARILDIKLARI YER

İZMİR - EFEMÇUKURU

MUĞLA KÖYCEĞİZ

ESKİŞEHİR KIRKA

ŞIRNAK – SİLOPI

ARTVİN MURGUL

İZMİR – ÖDEMiŞ

MARDİN – ÇAMURLU

MARMARA ADASI(BALIKESİR)

ALTIN

KROM

BOR

ASFALTİT

BAKIR

CİVA

DOĞALGAZ

MERMER

ÇIKARILDIKLARI YER

BURSA – ULUDAĞ

SİVAS - DİVRİĞİ

ANKARA - ÇAYIRHAN

DENİZLİ - SARAYKÖY

VOLFRAM

DEMİR

LİNYİT

JEOTERMAL
ENERJİ

1.....

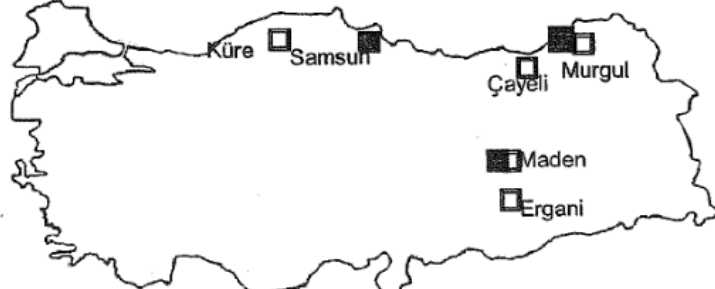
● Çıkarıldığı yerler ○ İşlendiği yerler

2.....

● Çıkarıldığı yerler ○ İşlendiği yerler

3.....

□ Çıkarıldığı yerler ■ İşlendiği yerler

3.....

4.....

◆ Çıkarıldığı yerler ◇ İşlendiği yerler

5.....

◆ Çıkarıldığı yerler ◇ İşlendiği yerler

6. BÖLÜM

TÜRKİYE'DE

SANAYİ – TURİZM – TİCARET - ULAŞIM

Türkiye'de sanayi tesislerinin kuruluş yerleri belirlenirken hammadde, enerji kaynağı, ulaşım, pazar ve iş gücü gibi çeşitli faktörler göz önünde bulundurulur. Aşağıdaki tabloda bazı sanayi tesisleri ve bu tesislerin bulundukları illerde kurulmasında temel etken olan faktörler eşleştirilmiştir:

	Sanayi Tesisi	Kuruluşunda Etkili Olan Temel Faktör
I	Samsun Bakır İşletmeleri	Enerji Kaynağı
II	Elazığ Ferrokrom Tesisleri	Hammadde
III	İstanbul Tekstil Sanayi	Pazar
IV	Kayseri Şeker Fabrikası	Hammadde
V	Zonguldak Demir Çelik Fabrikası	Ulaşım

Bu tablodaki eşleştirmelerin tamamının doğru olabilmesi için hangi numaralarla gösterilen tesislerin kuruluş faktörleri karşılıklı olarak yer değiştirmelidir?

- A) I ve III
- B) I ve V
- C) II ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

Türkiye’de ulaşım sistemlerinin gelişmesini etkileyen en önemli sebeplerden biriside yeryüzü şekilleridir.

Buna göre verilen yerlerden hangisinde yeryüzü şekilleri göz önüne alındığında ulaşımın maliyetinin daha az ve daha hızlı gelişmesi beklenir?

- a) I ve II
- b) I ve III
- c) II ve V
- d) II ve IV
- e) I ve IV

Bir turist kafilesi, Türkiye'nin önemli kültürel ve tarihi miras alanlarını kapsayan bir tura çıkmıştır. Tur programında sırasıyla şu merkezler ziyaret edilmiştir:

- İlk olarak, Friglerin başkenti olan ve efsanevi Kral Midas'ın tümölüsünün bulunduğu **Gordion Antik Kenti** gezilmiştir.
- Daha sonra Ege'ye geçilerek, antik dünyanın en büyük ve görkemli şehirlerinden biri olan, Celsus Kütüphanesi ile ünlü **Efes Antik Kenti** ziyaret edilmiştir.
- Son olarak, hem doğal hem de kültürel miras listesinde yer alan, bembeyaz travertenleriyle iç içe geçmiş **Hierapolis Antik Kenti**'ne geçilmiştir.

Buna göre, turist kafilesi bu gezi sırasında sırasıyla hangi illerimizde bulunmuştur?

- A) Eskişehir - Aydın - Burdur
- B) Ankara - İzmir - Denizli
- C) Yozgat - Manisa - Afyonkarahisar
- D) Çorum - İzmir - Muğla
- E) Ankara - Aydın - Denizli

Türkiye'nin uluslararası örgütlerle olan siyasi ve ekonomik ilişkileri; örgütün kurucusu olma, sonradan üye olma veya örgütün dışında kalma şeklinde farklılık gösterir.

Buna göre aşağıda verilen Türkiye'nin örgüt üyelik durumları tablosundaki eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

	Üye (Sonradan Katılan)	Kurucu Üye	Üye Değil
A)	Birleşmiş Milletler (BM)	NATO	ŞİÖ
B)	NATO	KEİ	OPEC
C)	OECD	Avrupa Birliği (AB)	NAFTA
D)	OPEC	Birleşmiş Milletler (BM)	KEİ
E)	KEİ	OPEC	Avrupa Birliği (AB)

I. St. Pierre Kilisesi

II. Laodikya Antik Kenti

III. Afrodisyas antik kenti

IV. Termessos antik kenti

Yukarıda Türkiye'nin önemli turizm alanları verilmiştir.

Buna göre turizm alanları ile iller eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

a. Antalya

b. Denizli

c. Aydın

d. İzmir

e. Hatay

Türkiye'nin sanayi gelişimi incelendiğinde, Cumhuriyetin ilk yıllarında özellikle devlet eliyle ve ağır sanayiye yönelik yatırımlar yapılmıştır.

Bu tür sanayilerin ilk kuruluş yeri olarak genellikle hammadde yataklarının veya enerji kaynaklarının bulunduğu bölgelerin seçilmesinin temel nedeni nedir?

- A) Ulaşım maliyetlerini en aza indirmek
- B) Nüfusun fazla olduğu bölgelerde işgücünü artırmak
- C) Pazara yakınlık
- D) İşletme sermayesi ihtiyacını azaltmak
- E) Devletin sosyal eşitliği sağlama politikası

EKER
F Y A

Serbest Bölgelerin Kuruluş Amaçları arasında hangisi yer almaz ?

- A. Yabancı sermaye yatırımlarını ve dış ticareti arttırmak
- B. Yerli üreticilerin dünya piyasalarındaki fiyattan girdi temin etmelerini sağlayarak uluslararası rekabet güçlerine katkıda bulunmak
- C. İthalata dönük sanayinin gelişmesini teşvik ederek ihracatı arttırmak
- D. Döviz girişini arttırmak
- E. yeni iş imkanları yaratarak istihdam sorununun çözümüne yardımcı olmak

TÜRKİYE'DE SERBEST TİCARET BÖLGELERİ

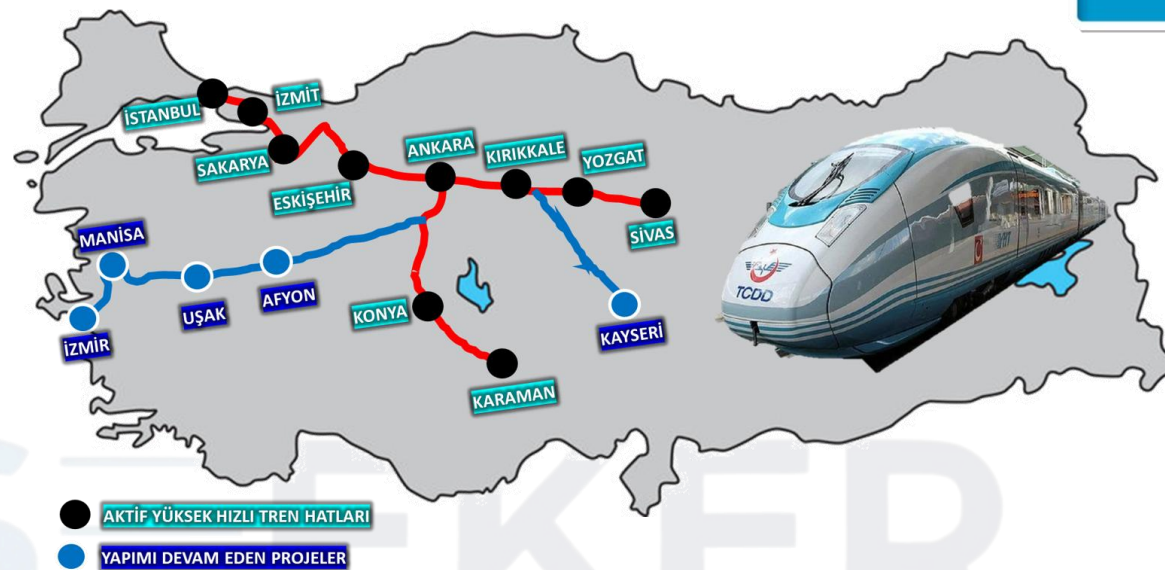

Ankara'dan yola çıkıp rotasındaki tüm şehirlere sadece Yüksek Hızlı Tren (YHT) kullanarak gitmek isteyen bir coğrafya öğretmeni, bilet gişesine geldiğinde planladığı şehirlerden birine henüz YHT hattının ulaşmadığını öğrenir.

Buna göre öğretmenin, aşağıdaki illerden hangisine ulaşmak için yüksek hızlı demiryolu hattını kullanması beklenemez?

- A) Yozgat
- B) İstanbul
- C) Kırıkkale
- D) Balıkesir
- E) Sakarya

TÜRKİYE'DE YÜKSEK HIZLI TREN HATLARI

Türkiye’de ulaşım içerisinde 3 tarafı denizlerle çevrili olması nedeniyle deniz yolunun önemli bir ulaşım türüdür. Deniz yolu ile ilgili olarak;

- I. İran ile olan transit ticarete önemli bir limandır.
- II. Hinterlandı en dar olan ve tek doğal limandır.
- III. Kıta sahanlığı geniş olan limandır. Özellikle demir çelik sanayisine dayalı gelişmiştir.
- IV. Petrol ticareti yapılır. Demiryolu bağlantısı bulunur. Kıbrıs ve Ortadoğu’ya açılan stratejik limandır.

Buna göre aşağıdaki limanlardan hangisi hakkında bilgi verilmemiştir?

- A) Mersin limanı
- B) İskenderun Limanı
- C) İzmir Limanı
- D) Sinop Limanı
- E) Trabzon Limanı

- I. Akarsu havzasında meydana gelen taşkın ve erozyonları önlemeyi, çevre kirliliğini azaltmayı hedefleyen proje.
- II. Ülkemizin en kapsamlı ve çok sektörlü projesi olup temeli sulama, enerji ve tarımsal kalkınmaya dayanır.
- III. Mevcut demir-çelik tesislerini modernize etmeyi ve taş kömürü işletmelerini kârlı hâle getirmeyi amaçlayan proje.
- IV. Göksu Nehri'nin sularını Mavi Tünel vasıtasıyla kapalı havzaya aktararak bölgedeki tarımsal sulama problemini çözmeyi hedefleyen proje.

Yukarıda Türkiye'de uygulanan bazı bölgesel kalkınma planlarının temel hedefleri verilmiştir.

Buna göre verilen bilgiler seçeneklerdeki projelerle eşleştirildiğinde hangisi hakkında bilgi yoktur?

- A) YHGP
- B) ZBK
- C) GAP
- D) KOP
- E) DAP

İLLER		BÖLGESEL KALKINMA PROJELERİ
I	Sivas	Doğu Anadolu Projesi
II	Kayseri	Konya Ovası Projesi
III	Bayburt	Doğu Karadeniz Projesi
IV	Osmaniye	Güneydoğu Anadolu Projesi

Yukarıdaki Bölgesel Kalkınma Projeleri ve il eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A. I ve II
- B. I ve III
- C. II ve III
- D. II ve IV
- E. III ve IV

TÜRKİYE'DE UNESCO DÜNYA KÜLTÜR MİRASI ALANLARI

